Rihalla

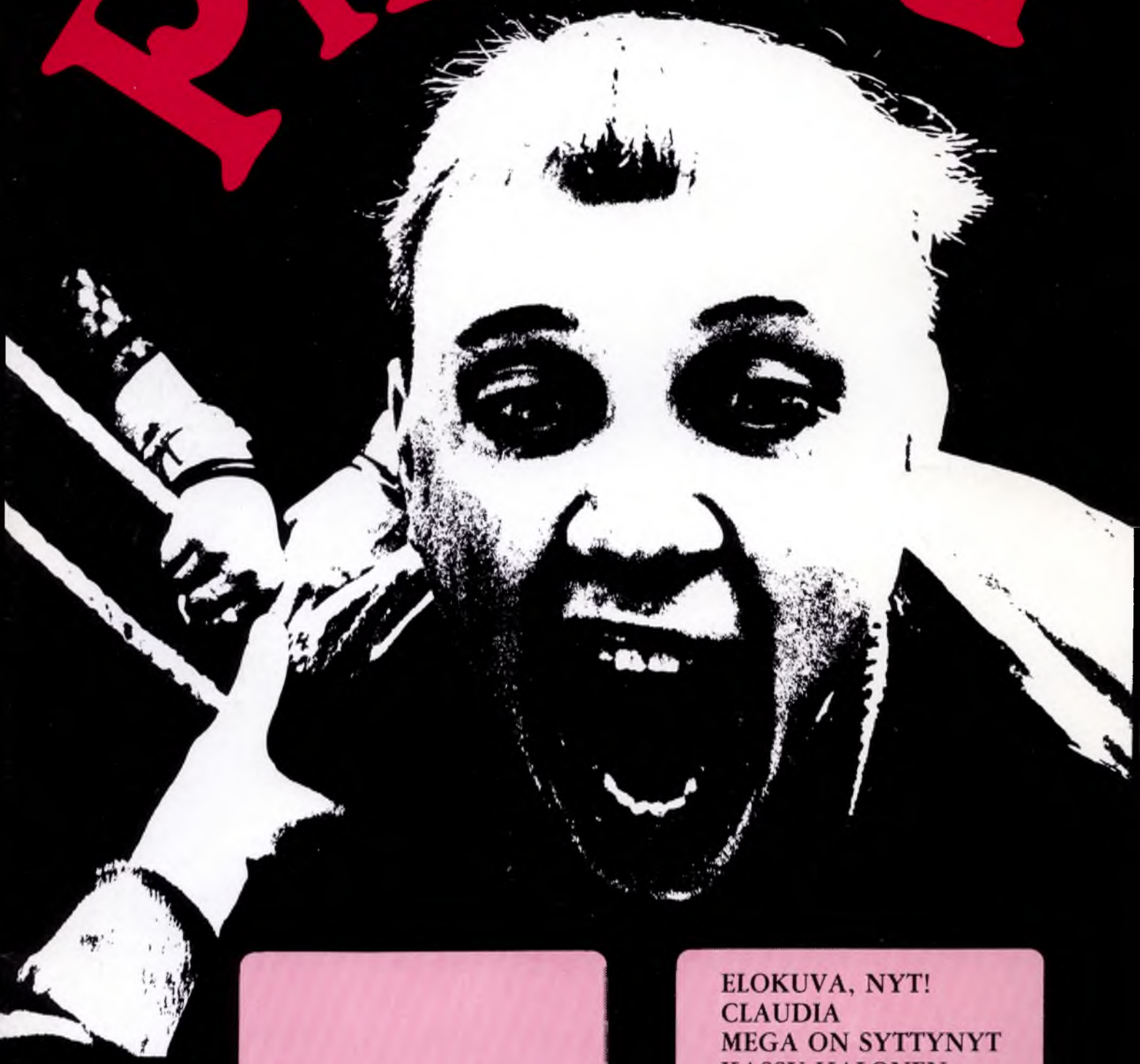

Vaasan läänin taidetoimikunnan
nuorisojulkaisu, 1986.

ELOKUVA, NYT!
CLAUDIA
MEGA ON SYTTYNYT
KASSU HALONEN
RUNOJA, RUNOJA
VIRTASEN MAAILMA

Vuoden jälkikirjoitus

Kului, kuihtui, juoksi, jousi?, valui, vuosi, keskuudestamme. Nuorten vuoksi, nuorten vuosi. Jotakin erinomaisen tärkeää, vai?

Jean Gray, ''Feenix'', poistui muistoihin. Ryhmä X:n, ehkä maailman voittamattomimman mutanttijoukkion, mahtavin jäsen — maailmankaikkeuden juuri aiemmin pelastaja, sortui pimeän puolensa äärettömään nautinnonhimoon. Nuoren naisen psyyke ei ollut vielä valmis hallitsemaan ylikosmista mahtiaan ''Väinämöismäisellä'' viisaudella. Ei edes ''Kykloopin'' rakkaus häntä pelastanut.

Niin kävi siinä. Menihän myös Kalevalavuosi ajasta ikuisuusmereen. Vuoden lopulla ''The Gult'' kunnioitti kaikkea tätä jumalaista myyttisyyttä lp:llään ''Love''. Ja tietysti ''Feeniksin'' kunniaksi laulu ''the Phoenix'': ''kuin tuhanten aurinkojen kiimaliekki alati korkeammalle polttaen nousten/ Feeniks hautaroviostaan/ Ikuinen haluni/ I'm on fire''. Olen vireessä, tulossa... Ja kun kuvaten koko audio-visuaalisen (''kuulonäyllisen'') nuoruusaikamme elotavan uusristiriitaisuutta — väittävät tutkijat näet, että nykyihminen (etenkin lapset ja nuoret) elävät ilman suhteellisuuden tajua lähes absoluuttisessa ''tässä ja nyt'' -hetkessä, joka sijaitsee paikassa ''kaikkialla ja ei-missään'', uhoaa samainen yhtye hihhulipoika Astburyn suulla edellisessä laulussaan ''Rain'': ''I love the rain''.

Kun minä olin nuori oltiin ensin kiimassa ja sitten vasta sateessa, niin kuin totesin joskus laulussani ''Sinä olet sade'', että: ''sinä olet sade''. Olihan toki hyviä biisejä: ''Take on me'', ''Road to-nowhere'', ''There must be an angel'', ''Good heart'', ''Brothers in arms'', ja ne videot ihanat kaikki sentään, oi! Minulla oli hyvin vuosi siinä, että sain tämän kaiken turmelevan satelliittiviihteen kautta kunnian rakastua musiikkiin taas. Sillä nyt sen pamautan, minua vitutti Suomi-Rock 1985. Korkeintaan joku ''Siekkarit'' vähän petrasi, muutama uus hyvä, kiitos Vaasanlääniläiset bändit, ilahdutti, mutta muuten ei kyllä innostanut.

FESTAssa ''Draken'' levitteli siipiään, Deltasellaisia, sotasedät jakelivat soppiaan, soppaansa, jonka takapolttoinen lohikäärmeen hengitys levisi eläväksi haisevaksi vastalauseeksi nuorisovuoden päätapahtuman ylle kaukana Tampereella. Totuudetkin muuttuvat, siellä sitä ''raha haisi''.

Oli rakkautta, toivoa ja uskoakin, ja tuore puhdas energia säteili neitseellistä kauneuttaan huoruuden pimeydessä. Huoruuskin on pelkkä sana kuten nuoruuskin, mutta päätteeksi setä sanoo vielä vanhan ''punkajan'' totuuksiaan muistellen: ''pahinta on nuoruushuoruus'', se ettei uskalleta kasvaa murtumaikänsä läpi todelliseen ''ikäisyyteen'' (aika-aikuisuus), ja se että jo nuorena opitaan pelkäämään ja ''huorataan'' sitä ''aikuismaailmaa'', joka on niiden aikuisten, jotka itse huoruudessaan petettiin ja jotka eivät siksi koskaan todellista aikuisuuttaan ja itseään ''LUOVASSA MIELESSÄ'' (mielitarkoitus) löytäneet.

Kiitos

V.V. ''läänin-Tarzan'' (muskelit aivoissa ja sydämessä)

P.S. ''Tärkeintä on muistaa, että vaikka olisi kuinka PIHALLA, niin elämässä ei kuitenkaan voi olla sen pihemmalla...

— kuin kotipihalla'' V.V.

Kirje melkein 18-vuotiaalle

Rakas Teresa!

Kun Kuosmanen Sorsanpesällä aloitti oman osuutensa laululla, mitä lauloin Sinulle kun olit ihan pieni ja Sinut piti nukuttaa laulamalla — vaikka minähän en osaa laulaa, enkä koskaan ole osannut — täällä maan korvessa kulkevi lapsosen tie, minä tiesin, ymmärrätkö:

Ihmisessä on jokin tieto valmiina, mutta sitä ei osaa pukea sanoiksi. Ihmisessä on jokin tiedostamaton vakaumus, jota ei uskalla sanoa ääneen, ennenkuin itse tiedostaa sen. Mutta juuri sillä hetkellä minä olisin osannut vastata kysymykseesi — Sinä vain et ollut paikalla. Sinulta puuttui lainsäädäntömme mukaan 23 päivää elettyä elämää.

Siksi kerron sen Sinulle nyt, tosin tietyin varauksin. Tämä on vain minun käsitykseni, vain minun vakaumukseni. Vain se oivallus, joka on minulle annettu. Vastaus on hyvin yksinkertainen: rock ei ole syntiä eikä saatanasta.

Jos jaksaisit kuunnella pitkän ''saarnan'', aloittaisin sodasta, joka käytiin ennen kuin sinä olit syntynyt. Sodan nimi oli Salamasota. Muuan kirjailija tuomittiin silloin jumalanpilkasta. Minä jouduin omalla tavallani jo silloin esittämään kysymyksen, minkä Sinä esitit minulle nyt. Minun oli pakko silloinkin olla rehellinen ja tämä on eräs asia, minkä haluaisin Sinun tajuavan: rehellisyys on helvetin vaikea asia — ja äärettömän usein se vie yksinäisyyteen. Mitä rehellisemmin pyrit elämään elämäsi, sitä yksinäisemmäksi tulet. Valinta on Sinun. Siinä en voi auttaa Sinua. Toisen kokemukset eivät koskaan auta Sinua.

Rakas Teresa. Saatanan palvelija on kaikkialla. Saatanalla on eri nimi eri yhteyksissä. Yksi sen nimistä on Raha. Siksi olen koko elämäsi ajan yrittänyt opettaa Sinulle, ettet lankeaisi materialismin palvontaan. Aineellinen hyvinvointi lunastetaan rahalla ja raha vie Sinulta ajan, jonka joskus voisit antaa jopa omille lapsillesi.

Saatanalla on monet kasvot. On helposti erottuvat kasvot. On kepeästi tunnistettavat kasvot ja on kasvot, jotka vain Sinä omalla kohdallasi löydät. On helppoa nimetä neljä kirjainta: R-O-C-K. Se vain ei ole totuus. Yhtä helppo on luetella toiset neljä kirjainta: R-A-H-A. Sekään ei ole koko totuus. Ja tiedän, että nyt jään hyvin yksinäiseksi: Otatko minua kädestä kiinni.

Jos voisin, antaisin Sinulle valmiiksi viitoitetun tien, mutta en kykene siihen.

Ainoa mitä voin sanoa Sinulle on tämä: itse tiedät, milloin teet väärin. Omatuntosi sanoo Sinulle sen. Mutta Sinun on tajuttava, että omallatunnollasi ei ole äitisi ääni, ei minkään kasetille tallennetun saarnaajan ääni, ei ihmisen ääni. Sinun omatuntosi puhuu äänellä, joka ei ole tästä maailmasta.

''Tasapaino tällä haljenneella laudalla.
Pidä vain lujasti
tuulesta kiinni''

Hellevi Salminen-Matihalti

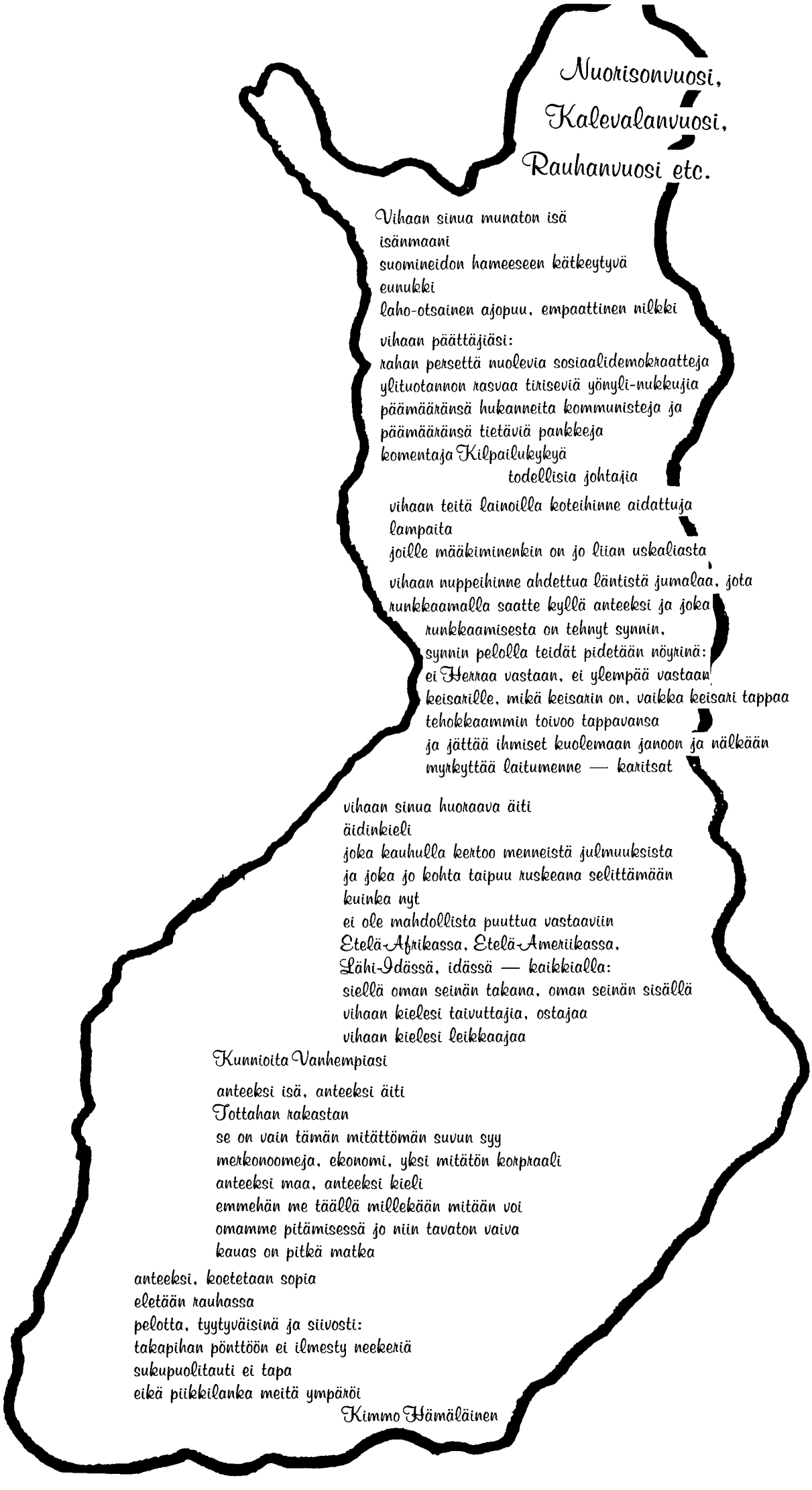

Nuorisonvuosi, Kalevalanvuosi, Rauhanvuosi etc.

Vihaan sinua munaton isä
isänmaani
suomineidon hameeseen kätkeytyvä
eunukki
laho-otsainen ajopuu, empaattinen nilkki

vihaan päättäjiäsi:
rahan persettä nuolevia sosiaalidemokraatteja
ylituotannon rasvaa tiriseviä yönyli-nukkujia
päämääränsä hukanneita kommunisteja ja
päämääränsä tietäviä pankkeja
komentaja Kilpailukykyä
todellisia johtajia

vihaan teitä lainoilla koteihinne aidattuja
lampaita
joille määkiminenkin on jo liian uskaliasta

vihaan nuppeihinne ahdettua läntistä jumalaa, jota
runkkaamalla saatte kyllä anteeksi ja joka
runkkaamisesta on tehnyt synnin,
synnin pelolla teidät pidetään nöyrinä:
ei Herraa vastaan, ei ylempää vastaan
keisarille, mikä keisarin on, vaikka keisari tappaa
tehokkaammin toivoo tappavansa
ja jättää ihmiset kuolemaan janoon ja nälkään
myrkyttää laitumenne — karitsat

vihaan sinua huoraava äiti
äidinkieli
joka kauhulla kertoo menneistä julmuuksista
ja joka jo kohta taipuu ruskeana selittämään
kuinka nyt
ei ole mahdollista puuttua vastaaviin
Etelä-Afrikassa, Etelä-Ameriikassa,
Lähi-Idässä, idässä — kaikkialla:
siellä oman seinän takana, oman seinän sisällä
vihaan kielesi taivuttajia, ostajaa
vihaan kielesi leikkaajaa

Kunnioita Vanhempiasi

anteeksi isä, anteeksi äiti
Tottahan rakastan
se on vain tämän mitättömän suvun syy
merkonoomeja, ekonomi, yksi mitätön korpraali
anteeksi maa, anteeksi kieli
emmehän me täällä millekään mitään voi
omamme pitämisessä jo niin tavaton vaiva
kauas on pitkä matka

anteeksi, koetetaan sopia
eletään rauhassa
pelotta, tyytyväisinä ja siivosti:
takapihan pönttöön ei ilmesty neekeriä
sukupuolitauti ei tapa
eikä piikkilanka meitä ympäröi

Kimmo Hämäläinen

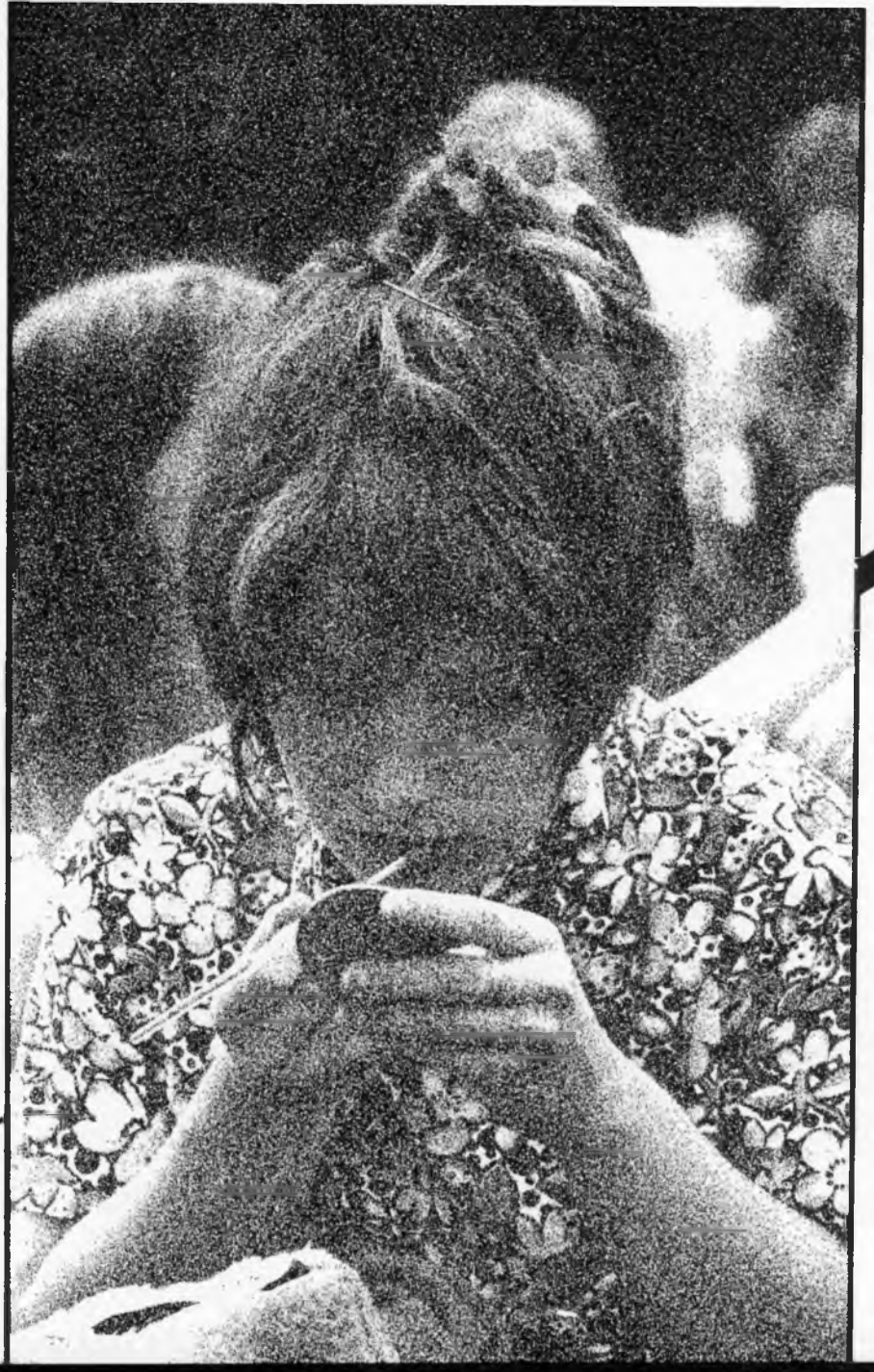

MITJA

Mitja hyvästeli ja lähti kulkemaan käytävää päinvastaiseen suuntaan kun oli tullut. Hän katsoi jalkoihinsa ja nieleskeli. Itku pyrki väkisin esiin. Hän oli vähän väliä törmätä tärkeän näköisiin virkanaisiin, jotka kulkivat puolijuoksua käytävällä isot paperipinkat käsissään.

— Vittu! tiuskaisi Mitja ääneen, kun pääsi ulos.

Ekaks mutsi panee mut lukioon, vaikka mä en tahtonu. Mä olisin halunnut kampaajaks, kosmetolookiks tai jotain sellasta. Mutta se ei tullut kuuloonkaan. Ja sitte niillä on ne kiintiöt. Ja tietokoneet. Rautaiset ropotit räksyttävät väsymättä ympäri vuorokauden ja sylkevät kidastaan viivasuoraan präntättyä paperia. Eikä ihmistä enää tarvita. Ei ainakaan tällasta kuin mä.

Mutsi oli saada slaakin, kun mä viimein uskalsin tunnustaa, miten mun kirjotukset meni. Mut itse se ekaks ajoi faijan veks ja sit se vetää himaan vieraita ukkoja. Ja sit ne dokaa ja mekastaa illat ja yöt. Lue siinä sitten skapoihin ja kirjotuksiin.

Mitjan mieleen muistui, miten hän valmentautui matematiikan kirjoituksiin vessan pöntöllä istuen. Ovi oli lukossa ja vähän väliä äiti tai sen kaveri kävivät siihen hakkaamassa.

— Kuskaa tiskialtaaseen, hän oli huutanut eikä avannut ovea. Kirjoituksista tuli I, mutta se oli ylimääräinen aine.

Sillan yli juostuaan Mitja meni Hovioikeuden puistoon ja istui penkille vielä lehdettömien lehmusten alle. Hän katsahti ympärilleen ja oli ylpeä kotikaupungistaan, sen kauniista maisemista. Mutta sitten hän purskahti äänekkääseen itkuun. Hänen mieleensä tuli kaikki ne kiintiöt, jotka hänen eteensä vielä tulisivat elämän varrella.

Hanna Honkola

Tanja-Lotta ja merestä syntynyt Donna

Donna on näytelmän nimi ja nimi nipulle tekstejä, joista Tanja-Lotta Räikkä on tehnyt näytelmän. Tekstit kertovat äärimmilleen ahdistetuista naisista, huorista, hulluista huorista, naisterroristista vankilassa, kotiäidistä, jonka välinpitämätön aviomies on sananmukaisesti lukinnut kotiin ja jota aviomiehen veli käyttää seksuaalisesti hyväksi. Dario Fon kirjoittamat rivit ovat kärjistettyjä ja samalla sisältävät kauhottain totta.

Näistä aineksista tehtyä näytelmää Tanja-Lotta, teatterin monitoiminainen, on esittänyt Seinäjoen Kaupunginteatterin pikkunäyttämöllä. Aivan selvä feministi, kun esittää tuollaista tekstiä? Ja miten se sitten sopiikaan siihen tietoon, että hän laulaa rock-yhtyeessä ainoana tyttönä. Lauloi tovi sitten ansioituneessa Munakan Mittausasemassa ja nyt harjoittelee Sing Sing -nimisessä porukassa, jonka ensiesiintyminen tapahtuu pääsiäisen tienoilla.

— En mä koskaan esiintyessäni ajattele, että olen nainen. Kaikkihan sen näkee, ei sitä tarvi korostaa. Jos mä alan erikseen ajatella sitä, alan kelata itseäni miehen kautta.

— Mä etsin esiintyessäni sellaista, joka on mussa ja jonka mä haluan ilmaista.

Donna syntyi tarpeeseen. Seinäjoen Kaupunginteatteriin tarvittiin pienimuotoista näytelmää pienelle näyttämölle.

— Donna oli ainoa naisille tehty monologi, joka mulla sillä hetkellä oli. Ne asiat, joista Donnassa puhutaan kiinnosti ja se, että sitä on jotkut tehnyt ja yrittänyt pehmentää sitä, mitä tekstissä on.

Turhautuneena

Jos istuisin tässä sata vuotta
tulisiko kukaan?
Finnejä vain keräilisin vierekkäin
ja ompelisin niistä helmiä.
Purskahtamaisillaan olevista keltaisia
ja vielä raaoista auringonlaskun punaisia.
Ihan pimeässä askartelisin,
aritmeettiset sarjat kiertelisivät kehää
geometrisen kanssa.
Siellä kyyhöttelisin piirileikin keskellä
antaisin korvieni kuulla vain
matemaattista laulua.
Kypsyisin hiljalleen neroksi sarjoissa,
tulisin ulos asetelmasta tietokoneena.
Mutta tarvittaisko mua sittenkään
parit laskukaavat hallitseva
jättikokoinen kalusto olisi ruumiini.
Ehkä hylkäisivät minut
edes kokeilematta näppäimiä
ja olisin taas yksin.

3. Toivon lapsi

"Ainoat, joiden viha ja raivo kasvaa, tiedän sen, ovat ne, jotka kuolevat teidän suuren laivanne konehuoneessa: turkkilaiset, espanjalaiset, italialaiset, kreikkalaiset ja arabivierastyöläiset. Kusetetut. Koko Euroopan pilkkaamat.

Ja naiset, kaikki ne naiset, jotka ovat tajunneet oman alistetun asemansa, nöyryytetyt ja riistetyt, he käsittävät, minkä takia olen täällä ja minkä takia tämä valtio on päättänyt tappaa minut... kuin noidan noitavainojen aikaan... Valta elää aina noitavainojen aikaa. Ja noitien täytyy pysyä kangaspuiden ääressä, koneiden ääressä, prässin ääressä, liukuhihnan ääressä, melussa, jyskeessä, kirkunassa... räiskis... viuh viuh... puh hahhahhaa! *(Dario Fo)*

— Donnan uusi versio on tehty niin, että siinä esitetään ensin asiat, katsoja joutuu ottamaan kantaa asioihin ja vasta sitten pääsee selville siitä, missä kaikki tapahtuu, mielisairaalassa, vankilassa. Jos olis tehty toisin päin niin, että olis ensin kerrottu miljöö, katsoja olis voinut torjua asiat kuittaamalla ne hullun houreiksi.

"Ei, en minä huoli siitä", rupesi nukke itkemään, "en halua tuota mulkkupää, tyrkkyperse suden ilkiötä!" "Mutta minähän olen insinööri", susi rupesi huutamaan, "sähköinsinööri ja minut on noiduttu, mutta jos tämä neitsyt suutelee minua, muutun heti nuoreksi akateemisen sivistyksen saaneeksi edustavaksi vakavaraiseksi hellää ystävää etsiväksi insinööriksi, joka onnen huumassaan päästi valtavan pierun suoraan kööpiän naamaan, joka heti kaatui kuolleena maahan, sillä vanha totuushan on, että insinöörin pierut ovat mitä hirveintä myrkkyä kääpiöille. Ja tyttö rakastui insinööriin ensi silmäyksellä." *(Dario Fo)*

— Mä tykkään laulaa ja esiintyä, haluan saada kokemusta estraadiesiintymisestä. Siinä on yksi syy, miksi olen mukana rock-yhtyeessä.

— Sing Sing, mitä siitä nyt voi tässä vaiheessa sanoa. Se haluaa tehdä jutut toisin kuin yleensä näkee.

Entä Seinäjoki, millainen kaupunki se on toisaalta nuorten ja toisaalta taiteilijoiden kannalta?

— KEMU on hirveen aktiivinen ja siinä mielessä Seinäjoki on nuorille hyvä kaupunki. Muuten tämä on suuri maalaiskylä, jossa ei tarjota sellaisia palveluja kuin samankokoisissa kaupungeissa, ajattelen nyt esim. kaupungin liikennelaitoksen palveluja.

— Ja taiteilijoille. On väärin sanoa, että on raskasta, jos vertaa johonkin Kainuuseen, jossa käydään taistelua olemassaolosta. Seinäjoella harrastajaperinne on voimakas, mutta silti täällä ei anneta arvoa ammattitaidolle. Jotkut tietysti antaa, mutta suuri osa ei näe eroa todellisen tekemisen ja pienen puuhaamisen välillä.

"Auringon näit, ensiksi kun
sinun äitisi synnytti sun
ihmetellen luulit vedestä nousevan maan
silmäsi sun, korvasi sun
tunnetko sen, meren hengityksen
kun sä kohdusta sen
astut rantaan.
Ikävöiden, varjoon sypressien
joka simpukkaan kompastuen
haparoiden yli tulessa hehkuvan maan
sormesi sun, varpaasi sun
koko keinuvan käyntisi sun
unohdat sen, meren hengityksen
miten murtuvat sen
aallot rantaan."

(Munakan Mittausaseman esittämä Merestä syntynyt, sanat ja sävel Erkki Nikkola)

Lentävä norsu nelostien yllä pilvien alapuolella
aurinko paistaa tuulilasin läpi häikäisten
sokaisevia säteitä jotka levittäytyvät
silmästä silmään
pakokaasua
norsu lentää
tekee välillä kaarroksia
uskomaton näky kesäaamussa
kun muutama autoilija kuolee
pellit räjähtävät toisissaan
ja sirpaleissa taittuu valon säde
kun norsu lentää kohti pohjoista
tulevat suihkukoneet vastaan
kaartavat rinnalle
yrittävät radioyhteyttä
pakottavat sen laskeutumaan
mutta norsu lentää
ohjuksen lailla

Olli-Matti Oinonen

Notre Dame

Notre Dame vuonna yksi
kun patsaat valuvat sulaa rautaa
seinissä tuhansien kynsien jäljet
kyyneleet rautakoron alla

Notre Dame
kuin Esmeraldan haamu
kun Quasimodo tulee liki
kellot muinaisuudessa valetut
kaupunki kuuntelee
kaupunki vapisee

Ihmiset kerääntyvät varkaiden torille
keskiyö soihtujen valossa
veri veljeään epäilee
narrien juhlissa
jalat roikkuvat ilmassa

Esmeraldan haamu tanssii
sokaisevalla tavalla
noituus leviää silmissä
varkaiden torilla

Olli-Matti Oinonen

minulla on unelma
rakkauden maailmasta
jokaisella on pitkä tukka
korvan takana kukka
ihonväri on kaikilla sama
hanpenottokyky yhtä suuri

tässäkin maassa on tilaa
viidelle miljoonalle neekerille

ymmärrän
lyhyt tukka
toteuttaa Jumalan tahdon

ymmärrän
se sulkee unelta silmän

kello yhtä yötä
minä kahden vaiheilla
filosofia ja teoriauskonto
järkevän selittelyn makua

Mika Kiiskinen

Oikeuden puolella

Punainen tanssitalo sykki sydämenä basson kuviota. Siniä helpotti. Nyt hän oli sanonut sen ja tiukemmin kuin koskaan aiemmin hän puristautui Jarmon nahkatakin sisällä Jarmoa vasten. Siinä he nyt olivat kolmisin, uskalsi Sini ajatella ja katsoi ylös Jarmoon. Jarmo ei puhunut, ei nähnyt muuta kuin valon levottomat välähdykset sisältä takapihan heiveröisillä telineillä. Tiiliseinän kylmyys hohkasi niskaan, tunkeutui takin kauluksesta selkään.

— Kokeile nyt. Täällä se on, vaikka nyt tuntuukin siltä, ettei siellä vielä mitään ole, innosti Sini tarttumalla käteen ja viemällä sen vatsalleen. Jarmo katsoi alas, sitten Sinin tuttuja kasvoja hämärässä. Jarmo riisti kätensä vapaaksi ja painoi otsansa seinää vasten. Sinin käsi puristi olkapäätä. Pitkään Sini tapaili sanoja.

— Jästipää. Jästipää Pikku Mustanaamio. Diana tässä hei.... ja kohta me saadaan kääpiöitä. Se oli Siniä ja Sini kaivautui takin helman alta tukistamaan. Se tehosi. Jarmo kääntyi hitaasti ja etsi virnistystä naamalleen.

— Oikeuden puolella.

— Oikeuden puolella ja vääryyttä vastaan, läjähtivät kämmenet yhteen. Pihan huurteisia autoja väistellen he palasivat lämpimään.

Soitto tuli lujaa, suoraan läpi ja päähän. Sini keinutteli itseään musiikin tahdissa ja piti silmiään kiinni. Jarmo tarttui jokaiseen rummun lyöntiin, antoi bassokuvion viedä ja soolon kuljettaa kuin munista puristettaisiin hänen yksityiseen, omaan maailmaan. Kauaksi siitä maailmasta, jota vartioivat irvistelevät pulpetit, isorintainen, hysteerisesti itkevä historianopettaja ja äiti, joka makasi oven edessä itkien, kun hän tahtoi ulos. Ylös strobo-valoihin piirtyi Jarmon villi potku ilmaan.

Hetken hyvä maailma. Sitten kaikki ohi ja taas ja soittaja pois ja rytmi sisällä. Tanssisalin kolkko avara ja kuolleet valot, järjestysmiehen sanat kuin kinttaalla naamalle: olisi aika lähteä. Jarmo ja Sini tarttuivat yhtäaikaa nahkatakkiin lattialla. Heillä oli nyt yhteinen salaisuus.

x x x

Sini katsoi sillalta alas ja valutti hiekkaa tulvaveteen. Häntä kai nauratti nyt, sillä valuva hiekka toi hänen mieleensä avustusjärjestön tiimalasin. Sen vatsaltaan hoikan aina alaspäin valuvan eukon. Korttipakan kuningattaren puuttuvan osan. Vesi vei hiekan mennessään, eikä häntä oikeastaan naurattanut enää. Mikä Jarmolle tuli.

Kaikki oli mennyt niin hyvin. Ensimmäistä kertaa Jarmo tuntui viihtyvän heillä kotona. Oltiin istuttu kahvipöydässä isän ja äidin ja pikkuveljen kanssa. Jarmo oli murentanut Tatulle tippaleipää ja jokaisen murun kohdalla murissut: toukka, toukka, toukka. Isä oli puhaltanut vapputorveen ja tanssinut huiskan kanssa lanteita hetkutellen sambaa stereoista. Jarmolle ja Sinillekin oltiin tarjottu lasista.

Mikä Jarmolla oli. Tai kyllä hän oikeastaan tiesi, mikä Jarmon oli. Nämä kuukaudet olivat opettaneet häntä ymmärtämään heitä kaikkia. Sini oli Jarmon puolella. Jarmo oli nyt omalla tavallaan raskaana. Mutta missä Jarmo oli, kaikki oli mennyt niin hyvin. Isän ja äidin lähdettyä Muumipappa Jarmo oli löhönnyt sohvalla tyynyjä vatsa täysi ja Sini-Nyytti-Nyytiäinen oli pöllinyt hänelle rommia baarikaapista. Sini oli maalannut Jarmolle kulmakynällä pellenaamion ja Jarmo oli lähtenyt kioskilta ostamaan tupakkaa. Luvannut tulla kohta.

Ja kyllä Sini tiesi, missä Jarmo oli, eikä hän oikeastaan tahtonut sinne, mutta kaikesta huolimatta oli matkalla tanssitalolle. Tanssi talo, tanssi..., hyräili Sini ja raaputti Jarmoa kaiteeseen. Sillan alla näkymättömissä paljasti minkki kulmahampaansa.

x x x

— Kyllä me pärjätään. Kyllä me pärjätään. Ja vitut. Vitut Vaaralalla mitään tsupparin paikkaa ole ja vitut koko armeijalle... Tuleekos tästä Jarmosta nyt jääkäri. Paskat. Siinä on teijän isälle, huusi Jarmo ja paiskasi tyhjän pullon telineiden ohi kauaksi metsään.

— Sano, ookko koskaan nähny mun isää. Arvaa oonko minä?

Sini ei tajunnut. Mitä se hänelle huusi. Kädet tiukasti ympäri vyöräisillään katsoi Sini uutta Jarmoa, jota ei tuntenut. Sivenin muijan ja punaisen mökin äpäräpoika, niin Jarmo itseään nimitti, ja esitti kiviä potkien tanssia: tiko, tiko. Isi on nyt Riion karnevaaleissa. Sitten se rauhoittui, katsoi valottomin silmin ja veti keskisormensa ohimolle.

— Jääkäri Siviä valmiina lähtöön. Joukko-osasto odottaa ja komentaja Koskisen Antti.

Sini ei tiennyt, kuinka kauan hän oli istunut takapihalla seinää vasten, kulkenut juhlaväen joukossa tai juonut limsaa kahviossa, kun häntä tultiin hakemaan. Se oli rikkonut kaupan ikkunan. Kun Sini ehti paikalle makasi hihansa repinyt järjestysmies Jarmon päällä ja painoi sen kasvoja pihan soraan. Verille raapiutuneet pellen kasvot. Sininen valo. Sininen välkkyvä poliisin valo ja rusentavat kädet. Sininen valo ja Jarmon potku auton oveen. Poliisi löi, löi uudestaan, oikeuden puolella vääryyttä vastaan.

Hetken, mittaamattomien hetkien perästä Sini kyyhötti takapihan nurkassa ja puristi kädessään kevään kylmää kiveä. Sini hyräili ja huojutti itseään, Sini muisti, kuinka he ensi kertaa makasivat peiton alla alastomina ja kuinka Jarmo tuli hänen lähelleen lämpimänä. Tanssit varttuneemmalle väelle eivät olleet vielä alkaneet. Oli vakavamman ohjelman vuoro; joku kansanedustaja jatkoi puhettaan.

Kimmo Hämäläinen

Ford

Maantien asfaltti höyryää
kuin se olisi silitetty juuri
katulampun noidankehässä
loppuunajettu Ford lahoaa
päiväperhojen tanssiessa
ylimääräistä numeroaan

Nahkatakkinen poika
vie naapurin tytön autoon
siihen ohikiitävään hetkeen
penkki natisee hiljaa
kunnes ovet kumahtavat kiinni
ja tyttö pyytää hintaa

Yö lähtee mailleen
tuo aamun paikalle
hiljainen vahdinvaihto
linnut heräävät eloon

Fordiin isketään koukut
sekin viedään mailleen
ei piiloa enää lapsille
ei enää ihmisten seuraa

Olli-Matti Oinonen

Olin tyhjä.
Tuli mies.
Täytti minut itsellään,
lupaa kysymättä.

Kun hän lähti
olin vedetön meri.

Minä
nainen.

"Laskettu Aika"

Maatessamme alastomina
rakastelun jälkilaineilla
puoliunessa
viattomuutta ja elämän alkua täynnä.

soitti sinun hyväilysi
minusta sinfonian.

"Laskettu Aika"

Vaihdoin ompelukoneeni kirjoituskoneeseen
ja heti alkoi tuntua tutummalta ja enemmän itseltäni
joo
mun pitäis vissiin koko ajan olla niin saatanan rauhallinen
koskahan on ruisrock
sinne mä haluun mennä
ja tavata nina hagenin

käärin kyllä sätkän ja alan roihuttaa
mä en voi muka lähteä täältä minnekään
mut sä voit heti ku vähänkin alkaa pinna kiristyy
sä et anna mun koskaan mennä yksin minnekään
mut sä voit ampasta fillarin selässä koska vaan ja minne vaan
ja mä en saatana
saatana
mä rakastan mun kirjoituskonettani koska mä osaan olla sen kanssa
ompelukonetta mä vihaan ja mun pitäis yrittää olla joku saatanan pitsinnypläjä
eli hullu hiljainen hiiri
se oli tosi terve ajatus ryhtyä näyttelijäksi
mä haluun punaviiniä mua vituttaa niin
mä en oo mikään saatanan talouskone
enkä naimakone
mä en ole kone

mä en ole kone
mä en ole kone
en saatana ole
ole

sataa
syön kynteni

Hannele Hautamäki

Valtakunta 2

Äkkiä
viime kesänä tuli ääni
tuli vimma
repäisi talot kahtia
ja ihmiset juoksivat itseään karkuun

Parkuun täyttyi maa
taivas
taivaasta tuli yö
hahmot varjot siinä toisiaan kolhivat
kuka mitäkin hakien
kohtasi toisensa
käsi
puristi kuin viimeistä päivää

Olli-Matti Oinonen

PIHALLA-lehti julkaisee viimeisen luvun Arto Mellerin poljentoproosateoksesta RUBIINISILMÄINEN PÄÄKALLOSORMUS (Otava, 1985). Lappajärveläissyntyinen, helsinkiläistynyt Melleri piirtää kuvaa pohjalaisista maisemista ja nuoren pojan kasvusta maalaisympyröistä osaksi maailman lakeuksia.

Mellerin proosateos on saanut hyvän arvostelumenestyksen ja jatkaa näin tekijän nousevaa kaarta runoilijana, näytelmäkirjailijana ja prosaistina. Jäät lähtevät -luku julkaistaan tekijän luvalla.

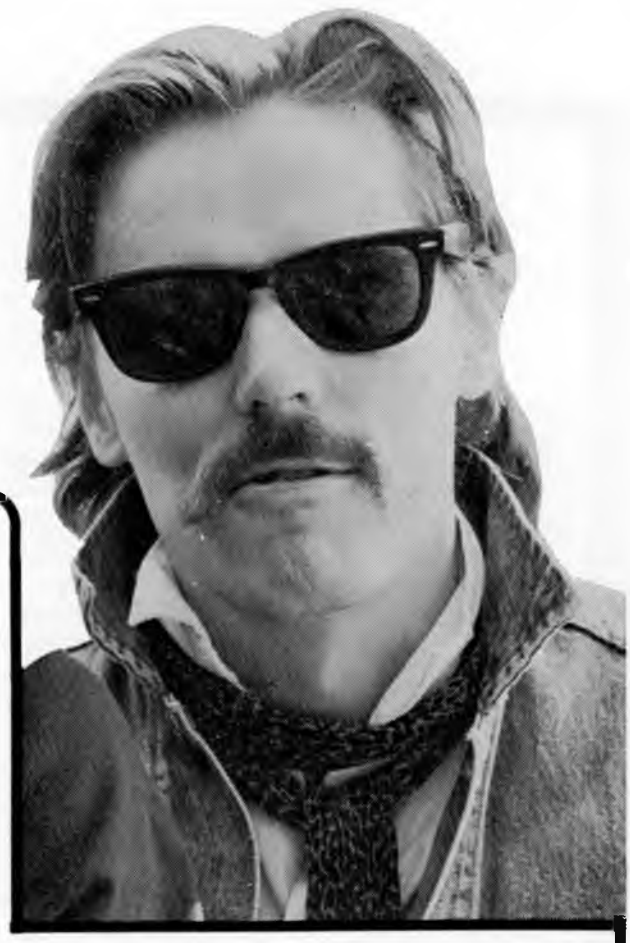

JÄÄT LÄHTEVÄT

Post Scriptum

Hän kuljeskelee rannalla missä järven kylmä hengitys saa nuoren koivikon värisemään, vasta hiirenkorvalle puhjenneet oksat ojentuvat kohti taivasta, Technicolor-sinistä. Linnut meitä viisaammat, osaavat vaieta oikeaan aikaan, suunnistaa tähtien mukaan.

Sokea Saarnaaja puhuu hänessä:

Niin monta erehdystä, kohtalokkaita kaikki sillä tavalla kuin se tässä maailmassa toteutuu, Kohtalo, kivi painuu pohjaan, laajenevat renkaat, renkaat vedessä: me unohdimme että Maa on elävä olento; että Siemenellä on sokea tahto mennä maahan, särkeä kuorensa, nousta valoon; että emme kurkottamalla taivasta tavoita vaan päämme painamalla... ja katso! se on siinä jalkojesi juuressa, lätäkkö, hitaastivyöryvä Taivas, syvä; ja että Muoto on asioiden sielu: ilman sitä niitä ei ole olemassa...

On toukokuun loppu, hän muistaa, ja järvi on yhä jäässä, niin ankara on talvi ollut; hän panee merkille, että ensimmäinen sulapaikka on ilmestynyt Kannusten väliin selälle, kolmionmuotoinen: se näyttää savuavan ankaran kuun alla. Ja rantaviivantuntumassa, vasten kivistärakennettua laituria jäähölsää, Finnish Design, se helisee hiljaa, rantaniityt vielä homeisia tulvan jäljiltä.

Talvi ja Kesä syleilevät toisiaan märässä maassa, takkuisen ruohon ja irstaiden takiaisten keskellä, ja Luonto on julkeimmillaan: se vanha kuruhaara teeskentelee kainoa tuulenkyöräämät hameet korvissa, Vittu virnistää kankean, savipaakkuisen karvan keskellä kuin märäntyneen kalan suu; se hinkkaa itseään jokaiseen kivestä lohkaistuun rajapyykkiin... Perimätieto sanoo että huorat ja rannat on yhteisiä, mutta se ei ole enää voimassa: on säädetty uusi laki, lainmuutos: Maanomistajilla on oikeus lunastaa vesijättömaa omakseen tiluksiensa kohdalta, ja yhä uusia piikkilankakeriä kieritetään kelintikonsyömää tietä rantaan, viritetään soimaan tolppien väliin:

Yksityisalue! Pääsy kielletty!

Niin monta erehdystä... hän ajattelee, mutta niitä uimapaikkoja ei ole enää olemassa muualla kuin mielikuvituksessa, rannat ruohottuneet. Rakenteilla olevat kerrostalot peltoaukealla sumussa, valkoisellamaalatut ristit ja ässänmuotoiset kuviot mustissa ikkunoissaan.

Kun televisiot kylässä sammuvat, yksi toisensa jälkeen, alkaa toinen aika: etäisen ukkosen kaltaisena jyrisevät hylättyjen tuulimyllyjen kivihuoneissa myllynkivet, laavakivestä niiden laakerit, järvenpohjaltasukelletusta, jäät liikkuvat, vuodet... Hän tuli tänne etsimään poikaa jolla oli verryttelypuseron rintataskun kohdalla Pohjanmaan vaakuna: kärpät, ja repaleinen varis olkapäällä, ei löytänyt, vain Sokea Saarnaaja huusi: Taivaan Hääväki saa Ijäti juopua Kristuksen verestä... Hän kuunteli sitä vintissä, hän on aina ollut vintissä, ja kadotetun viattomuuden vihlaisut, niin kuin neulan viisto ja ontto kärki puhkaisee ihmisen ihon, ajavat hänet sinne taas ja kaikki läpäisee ja hohtaa valoa: kitarasoolo Yardbirdsien auringossavääntyneellä levyllä, valokuvanegatiivit ja kellastuneet kirjeet rutikuivissa kutterinpuruissa peltikaton pätsinhehkun alla, osittain kuorimattajätetyssä kattolaudoituksessa sarvijääräntoukkien kaivamat käytävät, täynnä valkoista jauhoa.

Tähän saakka minä olen ollut vintissä, hän ajatteli, nyt tulen alas... laskeutui varovasti jyrkät ja kapeat portaat, näki että kotiapulainen oli nostanut kiisselin jäähtymään portaiden alapäähän, astui sen yli, näki koko talon, pysähtyi lakkautetun kaupan umpeennaulatulle ovelle.

Hän ei löytänyt täältä poikaa jolla oli varis olallaan, sillä se oli hänessä yhä olemassa niin kuin Sokea Saarnaaja, ja muut... Hän ymmärsi ettei koskaan enää tulisi olemaan yksin, sulki silmänsä, ja jälkikuvat verkkokalvolla synnyttivät kokonaan uusia ihmisiä, ja hän puhui niiden kanssa, nauroi ja väitteli, joi kirkasta viinaa, ja saatteli kotiin jäistä tietä ankaran kuun alla... Ei, tämä ei ole kansanhiihtoa, hän ajatteli, rotanloukut puristavat monojenkärkiä, sininen latu parkuu suksien alla.

Aamulla hän luki lehdestä: on säädetty uusi laki joka kieltää varisten ottamisen elätiksi... Hän pani painomusteelta haisevan paperin pois: Onneksi rikokseni on jo vanhentunut... Ei, tämä ei ole pilaa, ne ovat tosissaan, hän ajatteli.

Koko yön kaikki virtaa, ja hiki.

Aamulla jäät lähtevät, tuuli ajaa niitä kevyennäköisesti, lokit huutelevat käheästi: niiden mustat siluetit liukuvat pakenevan jäänreunan yli, sulaveden solina hänen korvissaan, varhaiskesän sinne tänne säntäilevä valo levälleenläväytetyissä ikkunoissa.

ELOKUVAN UU

Vuosikymmenen loppuun mennessä on Suomessa esitettävän elokuvan selviydyttävä kuiville suurista vaikeuksista, joita aika on taiteenlajin eteen kasannut. Paineita luovat niin taloudelliset kuin moraalisetkin kysymykset. Kuluttaja on tällä erää tehnyt valintansa videoruudun hyväksi, koko videopuuha on hämärtynyt lajin kuvaa elävän kulttuurin kentässä, valtiovalta suhtautuu yhä nurjemmin eikä esiin versonut uusi asenteellisuus viihde-elokuvien teemoissa käsityksiä ainakaan kaunista. Viime vuosina on löytynyt kuitenkin riittävästi myönteisiä esimerkkejä, joilla on voinut näkemyksiään perustella. Näkemyksiä elokuvasta arvostettavana ja vaikutusvaltaisena esittävän taiteen muotona. Vanhalle harrasteelleni on tarjoutunut viikottainen foorumi ILKAN-palstoilla vuodesta -79 lehden elokuva-avustajana.

Alamäessä

Video on syypää moneen sotkuun. Kulttuuripalvelujen siirryttyä supermarkettien ja huoltoasemien toimeksi on syntynyt laajoja yleistyksiä. Elokuva on roskaa. Videolla onkin vain yksi, edes teoreettinen hyvä ominaisuus. Teoreettinen siksi, että liikkeiden valikoimat vaihtelevat laveasti ollen parhaimmillaankin menestysfilmien uusintoja, pikaisesti kasetille siirtyneitä ja pääasiassa suuren ylikansallisen tyhjänpäiväisyyden kertausta. Elokuvataiteen myönteisimmät elämykset eivät aina kiinnosta videolevittäjiä, ratkaisevaa on rahan tulo. Se on ymmärrettävää, yrittäjä on liikemies eikä kansan valistaja. Niinpä valikoima painottuu helposta ja halvasta kevyesti sulavasta. Siitä, mistä enemmistön oletetaan pitävän.

Myös elokuvateattereista saa tänään vaivalla etsiä kirkkaimpia väläyksiä. Keskuspaikoissa niitä näkyy pikaisina vierailuina, maaseudulla äärimmäisen harvoin. Väen vähetessä teattereissa muutenkin jää kaikki korkeatasoisempi, ''taiteeseen'' vivahtava Tampereen eteläpuolelle. Sama tarjonta, mitä löytyy videohyllyiltä, täyttää maaseudun näyttämöt. Koska katsoja on jo valintansa tehnyt, ei teatteriin riitä enää yleisöä. Harvat suosikit, Uunot, Bondit ja Spielbergit on kirkonkylän nuoriso nähnyt lähimmässä kaupungissa, missä niitä pantataan viikkotolkulla. Kylän kenties ainoa kulttuurilaitos on häviön partaalla. Valoa ei tuo edes elokuvakerho. Valtaosa paremmasta elokuvatarjonnasta jää pysyvästi kansan enemmistön ulottumattomiin. Ehkä sitä ei osata edes kaivata.

Tasoa voi nostaa kunnallisilla toimenpiteillä. Virkamiehen tai päättäjän pitäisi asiaan vihkiytyä niin paljon, että ymmärtäisi hakea opetusministeriön jakamaa avusvusta elokuvatoiminnan kehittämiseksi kunnassa. Etelä-Pohjanmaan kuntiin ei tätä rahaa ole anottu, muualle kyllä.

Valtion tuki on pienenemässä vapaan harrastustoiminnan alueella. Ennen 2.7 milj. määräraha jolla elokuvakulttuuria mm. alan lehtiä, kerhoja ja muuta innostunutta kansalaispuuhaa on tuettu, on nyt 1986 pudotettu 1.5 miljoonaan markkaan. Summa on kerätty aiemmin poikkeuksellisen julmista filmeistä ns. rangaistusverona pääsylipputuloista. Nyt kun ne ovat vähän karsiutuneet ohjelmistosta, katsoo opetusministeriö aiheelliseksi rokottaa elokuvaväkeä lähes puolella koko määrärahasta. Lyötyä lyödään tarpeettoman lujasti.

Pyhä, kallis yksinkertaisuus

Suora toiminta, raaka väkivalta, aggressiivinen hauskuus, kaikkinainen ylempien aivotoimintojen puute myy. Ajattelua edustaa yhä useammissa suosikeissa mustavalkoinen asenteellisuus. Se on äärimmäistä pelkistämistä. Se voi ratsastaa jollakin moraalisella arvolla, oikeutetulla koston tai voiman käytöllä, se voi tukea poliittista yksisilmäistä linjanvetoa. Siihen on helppo uskoa, samaistua ja turtua. Se lietsoo aggressioita, fasistisia asenteita, ihmiselle vaarallisia ominaisuuksia myös pelkoja ja ahdistusta. Kerran vuodessa joku tekee aiheesta väitöskirjan, mutta toden puhujat eivät paljoa hätkäytä.

Uskon toki nuorten katsojien älyyn ja tunne-elämän perimmäiseen terveyteen, kuitenkaan inhimillisen käyttäytymisen toistuvan yksinkertaistamisen vaikutusta ei voi vähätellä. Nappulaikäisten häiriintyminen visuaalisen viihteen seurauksena on nähtävissä lastentarhojen, kasvatusneuvoloiden ja koulujen ammattilaisten kommenteissa. Yläasteen opettaja lukee silmät

DET HAASTEET

pyöreinä ainekirjoitukseen pulpahtanutta uutta aaltoa, jolle mikään luonnoton ei ole vierasta. Yleinen turvattomuus poikii yhteiskunnan suojelijoiden ja kodin apukasvattajien lisääntyneenä työmääränä. Kodissa on nimittäin valinnanvapaus.

Synkkä mies käännyttää alaikäisen teatterin ovelta kotiin kiukkuilemaan, videokaupassa on jo toisin. Vaikka yrittäjä olisikin moraalinen henkilö tulee esiin tuo kunnioitettu yksilön-, valinnan- ja mielipiteen vapaus. Pikkunalliainen kantaa tiskille pöyristyttävää kauhupätkää, vuokraaja kieltää vedoten raakaan sisältöön. Syntyy konflikti. Paikalle ryntää isä ja lausuu nuo perheen koskemattomuutta pyhittävät kuolemattomat aatoksensa: Kyllä MINÄ tiedän mitä MINUN lapseni voi katsoa MINUN televisiostani.

Clint Eastwoodin aloittama suosittujen yli-ihmisten hääräily valkokankaalla jatkuu Stallonen Rambolla. Nyt puolustetaan oikeutta 80-luvun politiikan kehyksissä. Oikeus voittaa ja voimakkain on oikeassa. Poliittinen kärjistäminen saa otollisen maaperän. Ideologinen yksinkertaistaminen on näin lisääntynyt — nyt myös läntisillä näyttämöillä.

Elämää säätelevien voimien yksinkertaistaminen voidaan todeta ennenkaikkea inhimillisten normien katoamisena. Karatevammaiset mummonpotkijat ovat uuden ajan barbaareja. Visuaalinen väkivalta on raaka kasvattaja välinpitämättömien kotien rinnalla.

Koulu

Tämän päivän opettajalla tulisi olla valmiudet suhteuttaa lapsen uusi, kontrolloimaton, pimeä varjomaailma todellisuuteen. Tehokas lähikasvattaja tulisi ainakin vakavasti tiedostaa. Videoruutu on vaikuttaja ja maailmankuvan muokkaaja, jolla on käytössään jopa vanhempia ja opettajaa iskevämmät keinot. Tarvitaan erityistä elokuvan näkemisen ja kokemisen ohjausta, jonka avulla kasvava kykenisi luovimaan sameiden virtojen keskeltä virkistäville lähteille. Niitä elokuva tarjoaa sille joka osaa ja haluaa hakea.

Koulujen kulttuuritarjontaan elokuva liitetään harvoin. Sehän nyt on mitä on. On helpompi ottaa esiintymään runonlausuja, pelimanni, taikuri, tulennielijä, voimamies, jousikvartetti tai viedä koko väki sadan kilometrin päähän kaupunkiin näytelmää katsomaan. Vaikka pitäjässä olisi tila ja välineet esittää laatuisa filmi. Hyvän elokuvan parissa, tarkoin valitun ja opetussuunnitelmiin sovelletun avulla voidaan lapsessa vahvistaa suotavia inhimillisiä ominaisuuksia, antaa tietoa ja herättää terveitä asenteita. Helposti.

Kuluvaan rauhan vuoteen voitaisiin liittää ala-asteilla vaikka ”Pessi ja Illusia”, yläasteilla ja lukioissa ”Tuntematon sotilas”. Esimerkiksi.

Lapsen päivittäisessä kulttuuritarjonnassa pelkistetyimpiä ovat televisiosarjat, joiden käänteet on laskelmoitu sekuntikellolla ja taskulaskimella. Lyhytjännitteiseen kokemiseen turruttaminen kiteytyy kolmen minuutin rock-videossa, teknisesti täydellisessä, mutta sisällöltään tyhjässä paketissa. Lapsen suuria suosikkeja ovatkin tänään mainokset, television lastenviihteen laadun määrääjät.

Yhteiskunnan vastuu

Suomi on vapaa, länsimainen demokratia jossa vallitsevat järjestelmään kuuluvat arvot. Niinpä kaikkea sensuuria ja valvontaa pidetään vastenmielisenä. Ylhäältäpäin tuleva ohjailu mielletään sosialisointihääräilyksi. En minäkään sitä rakasta. Kuitenkin elokuvan koko kentässä videoineen kaikkineen toivon, jatkossa jopa kovennettua menettelyä. Laajeneva satelliittitoiminta tulee aikanaan katkaisemaan pään videolta. Silloin vuokraajan on toimittava kuten elokuvateatterin nyt, säilyäkseen pitkällä tähtäimellä kilpailussa. Parannettava laatua. Satelliittien välittämät kaupalliset kanavat ovat pullollaan valvomatonta roskaa, katsoja ei siihen loputtomasti tyydy. Miksi totuttaa alunpitäenkään?

Kun Jerker A. Eriksonin johtama elokuvatarkastamo hyllytti kotimaisen rambon (lue limbon), Jäätävä polte, käytettiin kohtelua myyntikeinona lännessä. Sensurointi oli tehtävä, että jonkinlainen linja säilyisi. Raaistavia tai mielenterveyttä vahingoittavia kielletään vuosittain vakiomäärä. Kukaan ei silti jää paitsi mitään. Taso kovenee, välittäjä testaa valvojan moraalin rajoja jatkuvasti. Yhdeksi hyllyttämisen kriteeriksi voisi hyvin liittää muiden ihmislajia suojelevien joukkoon määritteen ”kielletään turhana ja ihmismieltä pöljäänyttävänä”... Niin jäisimme ilman ramboja, poliisiopistoja, rasismia, kauhua, iljetyksiä. Asioita, joita emme oikeastaan tarvitse. Ei kukaan tarvitse AIDS:akaan vaikka se lienee maailmalta vapaasti saatavissa.

Ehkä lopulta näkisimme jotakin uutta.

Jarmo Lintala

Joka tytöllä on siivet

• Susanna Sinda teki melkoisen hypyn tuntemattomaan tullessaan Vaasaan. Mutta kaksikymppisenä hypyt ovat vielä mahdollisia. Sitäpaitsi suomen kielellä selviytyminen on hänelle kunniakysymys — ei yhtään vähempään.

• Leena Ketola kaipaa suuria mestoja. Maalla, myös Pohjanmaalla ihmisiä on vähän, mutta ihmisten asioita on paljon. Toisten tölviminen ja juttujen tonkiminen on 18-vuotiaalle liikaa. Joka ikisen korpikuusen tunteminenkin piinaa häntä. Tulevaisuus täytyy elää muualla.

• Sari Niemi tunnustaa ymmärtäneensä koulunkäynnin aakkoset vasta peruskoulun päätyttyä. Työnteko sen sijaan kolahti hänen päähänsä ensi hetkestä. Hänen on vieläkin vaikea tajuta ja hyväksyä sitä, että 18-vuotiaana voi olla täysin uupunut ja poikki pelkästä työnteosta.

Susanna, Leena ja Sari ovat matkalla kohti yhteistä ammatillista unelmaa: tarjoilija, tarjoilija, tarjoilija...

Vaasan ammatillinen kurssikeskus kouluttaa näitä ”neitejä” palvelemaan suurella antaumuksella asiakkaita, jotka muistittakin muistavat olla aina oikeassa.

Ota, anna oikealta — tarjoa vain vasemmalta — hymyile ja ole reipas — siinä aakkoset.

Susannan linnuntie

Susannalla on ollut pisin tie. Mutta se on ollut linnun tie. Siinä on ollut vissi seikkailun maku, ei änkeämisen ankaruut ta. Liito on ollut matalaa mutta vapaata.

Ruotsi on Susannan kotimaa. Suomi on hänelle äidin kotimaa. Salla on sukulaisten koti ja hailea muisto lapsuuden kesiä. Isän koti oli Karjalan Suistamossa.

Susanna on asunut koko elämänsä Ruotsin Hallsbergissä, pikkukaupungissa, jossa junat pysähtyvät matkallaan Tukholmasta Göteborgiin. Sindan viiden sisaruksen kotikieli on ollut ruotsi.

Kesäkuussa Susanna sai päästötodistuksen 3-vuotisen lukion humanistiselta linjalta. Hän luki tupla-annoksen kieliä. Suomeakin viimeisenä vuonna 40 viikkoa. Nuo viikot kuluivat mukavasti runon, proosan ja kortinpeluun merkeissä.

Humanistit jakavat tavallisesti yliopistopaikkoja. Susannaa tuo jako ei kiinnostanut. Kesätyö löytyi sairaalasta. Apuhoitajaa lomittaessaan Susanna kuitenkin kaipasi suurempia ihmisjoukkoja, vilskettä ja naurua. Vakavamielisyys oli hänestä sairaalan suurin vika.

Hän pani mieltymyksensä jonoon ja totesi sopivansa lähinnä ravintolaan. Alan koulutukseen hän ei voinut hakeutua. Lukio oli jo käyty. Tarjoilijan ammattikoulutus olisi tiennyt

Ruotsin systeemin mukaan lukion osittaista uudelleen käyntiä.

Nerokas työnvälitystoimiston ohjaaja tarjosi hänelle työttömyyden sijasta opiskelua Suomessa. Kaksikielinen Vaasa olisi sopiva paikka.

Susanna saapui Suomeen elokuussa. Kaatosateessa hän matkusti Turun satamasta tuntemattomaan Vaasaan. Jokaisessa käänteessä häntä autettiin. Jöröjukkia tai juntteja ei näkynyt mailla ei halmeilla. Alusta saakka Susanna käytti pelkkää suomen kieltä.

Muutamassa kuukaudessa kielitaito on kohentunut lähes moitteettomaksi. Susanna myöntääkin toki tienneensä, että kielipää hänellä on melkoinen. Oppimista on taatusti edistänyt myös se, että Susanna puhuu hyvin paljon ja vikkelästi.

Leenan vaihtoehdot

Leenalla oli aluksi vain yksi vaihtoehto. Hän halusi lähteä Jurvan Närvijoelta ja valmistautua parturi-kampaajaksi niinkuin isosisko. Mutta kun ammattikoulu ei huolinut häntä unelmalinjalle oli pakko hyväksyä muita vaihtoehtoja. Ravintolatalouden peruslinjalla hän oppi yhtä sun toista keittiöstä ja jotain sen ulkopuoleltakin.

Tarjoilijaksi tuo linja ei valmistanut. Antoipa vain vinkin, johon Leena tarttui. Eikä ole katunut. Tietoa on karttunut tinkimättömästi kesäkuusta lähtien. Leena on tyytyväinen. Kassatarjoilija on hänen elämänsä ammatti.

Sarin toimeentulo

Sari haluaa elää Laihialla. Kotipitäjälle löytyy vaihtoehto vain pakon edessä — työn edessä. Luonto täytyy nähdä ja kokea kintuissa ja korvissa. Koulutkin on mukavinta käydä kotikulmilla.

Ammattiaan Sari ei ole sinetöinyt, vaikka käytännön kokemusta löytyy ilta illalta enemmän. Ehkä juuri kokemus täpötäydessä ravintolassa on jättänyt vaihtoehdoille uutta varaa.

Sari sanoo olevansa huono lukuihminen. Oikeastaan häntä harmittaa se, että peruskoulun todistuksen numeroita täytyy nyt jälkikäteen parannella.

Peruskoulun jälkeen Sari kävi Vaasan ammattikoulun vaatetuspuolen. Pikkutytöstä saakka hän on ommellut. Siksi kai siihen liittyvä opiskelukin tuntui niin mukavalta.

Ompelun tuoma toimeentulo ja tulevaisuus ei ole pystynyt vakuuttamaan Saria. Siksi hän nyt tarjoilee. Ompelija korvataan yhä useammin koneella. Tarjoilija kai harvemmin.

Itse elämä on vallan muuta

Ammatti ei ole tytöille yksisuuntainen, nousujohtoinen ura. Ajatuskin urasta tai ylenemisestä johonkin hämmentää. On luonnollista ja helppoa ajatella lounaan tarjoilua parinkymmenenkin vuoden kuluttua. Aseman säilyttämisessä on kyllin tekemistä.

Tosin halut ovat myös ristiriitaisia. Susanna suunnittelee perustavansa joskus oman ruokapaikan, mutta samalla hän kuvittelee itse hoitavansa toivomansa viisi-kuusi lastaan. Avioliittokin on suunnitelmissa kuitenkin vasta reilun kymmenen vuoden päästä. Ja miehellä saa olla kunnon elättäjän tulot.

Leena myöntää, että tytöille moni asia on vaikeaa. Toisaalta ammattia hakiessa ajattelee vain itseään ja toisaalta ottaa kuitenkin huomioon ennen kaikkea kaikki muut. Työn pitää tyydyttää mutta sen pitää sopia yhteen "itse elämän" kanssa. "Itse elämä" on vallan muuta kuin tarjoilu ravintolassa. Se on koti, lähikauppa, pari lasta, kohtuullisesti huvittelua ja matkustamista.

Sarille työ on ennen kaikkea toimeentuloa. Hän sanoo, ettei luota minkäänlaiseen onneen leivän tuojana. Työllä leipä ja onni pitää itse hankkia. Silloin ei aina voi laskea edes työn laatua.

Koulupäivien jälkeen Sari menee ravintolaan iltavuoroon, joka jatkuu kunnes pöydät on viimeisistäkin seurueista putsattu. Tottakai hän on väsynyt. Vapaa-aikoinaan hän vain nukkuu uupumustaan pois.

Silti hän epäilee, että on olemassa raskaampaa ja vaativampaa työtä. Miesten työt ovat kai sellaisia. Täytyy kai niiden olla, koska naiset kuitenkit jaksavat jatkaa työntekoa vielä kotonakin.

Kotityöt ei ole kaikki

On toki toisenlaisiakin miehiä. Sarin oma isä on hyvä esimerkki. Hän on kotimies. Hoitaa 5-vuotiasta pikkuveljeä ja tekee kaiken kotona. Äiti on töissä ravintolassa.

Isän kaltainen mies ei syyttä ole Sarin kiikarissa. Hän sanookin sen suoraan. Puolitoista vuotta hän on seurustellut vakituisesti. Asunutkin vuoden yhdessä ja opettanut isän tavoille. Ja saanut hyväntahtoisia nuhteita yrityksistään.

Leena ei usko tasa-arvon toteutumiseen. Ei ainakaan, jos se tarkoittaa töitten jakoa kotona. Jankutusta ja erimielisyyksiä siitä vain seuraa. Miehet ovat miehiä. Nauttivat vapaudesta ja sanovat viimeisen sanan. Naiselle jää vain oveluus.

Susanna ei koskaan suostu saman katon alle tyypin kanssa, joka ei tunnusta naisen vapautta tasavertaiseksi miehen vapauden kanssa. Tasa-arvo on hänelle enemmän vapaudenriistokysymys kuin työnjakokysymys.

Susanna valitsee vapaaehtoisesti omalle kontolleen lastenhoidon. Mies voisi järjestää omakotitalon maaseudulta. Niin ja tönön lähettyvillä rullaisi voitokkaasti eteenpäin ravintola, jossa rennossa hengessä tarjottaisiin enemmän ruokaa kuin väkevää juomaa. Tässä elämän sykkeessä nainen toki yrittäisi pysyä viehättävänä ja vetreänä.

Pääasia käytännössä

Elinikäisen koulutuksen idea ei ole ottanut tuulta tytöissä. He haluavat ammattiin nopeasti, siksi ravintola-ala on oikein sopiva. Ei tarvitse istua koulun penkillä vuositolkulla. Perustiedot otetaan taululta. Loput ja pääasia opitaan käytännössä.

Tytöt jatkavat myös turvallisesti perinnettä. Kaikkien perheissä on jo ravintolatyöntekijöitä. Oli helppo valita tuttu ala.

Susannen ammatinvalinnalle löytyi yksi syy ylitse muiden. Hän on yöihminen.

Koulutus on nyt edennyt teoriajakson jälkeen käytännön harjoitteluun. Työkokemus ravintolassa on tuonut ammattiin uusia puolia. Plussan puolelle tytöt pistävät henkilökunnan hyvän yhteishengen, iloisen meiningin ja asiakkaan kiitokset.

Miinuksetkin on ollut pakko huomata. Jalat puutuvat kilometrien kävelystä. Asiakkaat ovat myös töykeitä. Eri ikäpolvet ajattelevat työstä hiukan eri lailla. Itse juuri anniskeluikään päässeen nuoren on vaikea tottua ravintolan "hienostelukulttuuriin".

Todellisuus vasten kasvoja

Pojalle työ on toisenlaista. Hän ei voi jakaa esimerkiksi Susannan ensikokemusta:

Ravintolan kabinettiin on sulloutunut kymmenkunta keski-ikäistä miestä. Liikeneuvottelu, klubikokous tai jotain sinnepäin. Herrat syövät ja juovat paljon. Susanna tarjoilee ja hymyilee ymmärtäväisesti pienille vihjauksille, jotka koskevat hänen naisellisuuttaan. Lautasia keräävä "neiti" on liikaa seurueen rohkeimmalle. Hän tarttuu tiukasti vyötäröstä ja aloittaa taivutuksen. Lautaset vaappuvat, mutta pysyvät kuitenkin sylissä. Susanna pääsee irti. Ensin tulee kiukku. Sitten tekee mieli läimäyttää vasten kasvoja. Mutta hänen silmissään vilahtaa opetusluokan taulu, joka muistuttaa asiakkaan kohtelusta. Keittiön naisväki lohduttaa Susannaan. Et ole ensimmäinen, et viimeinen. Ja koet sen vastakin. Huumori auttaa, itku ei. Susanna palaa kabinettiin pelosta täristen. Seurueen jutut jatkuvat ja Susannan on tultava ovesta vielä monta kertaa. Vitsit ovat kyllä vähissä.

Leena ja Sari nyökkäävät. Susanna teki niinkuin pitkin, niinkuin opetettu on. Asiakasta kohtaan täytyy käyttäytyä niin, että hän voi palata hyvällä mielellä ravintolaan. Se on sellainen liiketaloudellinen juttu.

Pirjo Rautio-Körkkö

+ alan hiljaa kuolla • ikkunasta ei näe kuin oman kuvajaisensa • tunnen rinnassani lihan himon • toiveikkaan väreilyn, kevään ensi iskut, rakkauden toivon, verisen myllerryksen sielussani, joka kuitenkin syksyn myötä on muuttuva painajaiseksi • ympyrä on sulkeutunut • elokuusta elokuuhun lokakuusta lokakuuhun • voimatonta iltaa seuraa voimaton yö • voisin masturboida, tyydyttää itseni tässä lattialla • lentää taivaiden merensinisiin aallokoihin, naida riekalaiseksi kaikki kuvitelmani • unelmat joita en tahdo mistään hinnasta vahingoittaa • kuka tahansa voisi tulla sisään • voisimme jutella kaikesta • hyvä jumala miten nälkä minun on tuntematonta • naisen kasvot • rinnat pakarat vagina reidet sääret nilkat • enkä uskalla haluta tuota kaikkea • päivät päättyvät yhä nopeammin, pimeys kasvaa hiljalleen oveani umpeen • eikä sieltä ketään tule, jos tuleekin niin minä tappaisin • ei • en tappaisi • juttelisin pitäisin kiinni hellästi, jos se joku huutaisi • silloin voisin kuristaa • miksi se huutaisi, eihän kukaan edes kuulisi • olisiko tuo olento samankaltainen kuin minä •

+ ihmisillä on päät ajeltuina kummallisesti paljaiksi, niitä ohjelmoidaan lääkkeillä ja vivuilla • minäkin käyn ulkona vaikka se on vähän sekavaa • kävelen paljon • en saa kontaktia noihin istutettuihin ihmisiin • kai minutkin on istutettu • päätäni en anna ajella • väsyttää • tukkaani eivät ajele • en anna heidän saada minua • ehkä olenkin vielä vapaa • vapaa • en ole varma •

+ tämä on sekavaa • miksi en menisi ulos ja syleilisi ihmistä • olen kuitenkin täynnä intohimoa • olenko kykenemätön rakastamaan • onko kiihoittuminen sama asia kuin rakastuminen •

+ taivaan valot ruokkivat meitä ihmisiä • tunnemme vain hetkittäin sen, emme näe sitä • jätämme lapsillemme vain varjoja, nipun kelvottomia avaimia, vielä kelvottomimpiin lukkoihin • perverssi liha ryntäilee kaupungilla • en jaksa olla edes vihainen • istun usein puistoissa • eilen kaikki tuntui tavattoman tavanomaiselta • aurinko tuli esiin puitten lomasta, muodosti eteeni sienipilven • kuiskasin hiljaa jotain, ja olin sienipilven sisässä • olin onnellinen aurinko näytti kauniilta • kauniit asiat eivät kestä • ihmiset tulivat varjoineen, kuorien maankuoren yltä kaiken auringonvalon, jättäen jälkeensä vain hävitystä ja sen seuraksen • syksyn • ihmiset tekevät vuodenajat •

+ yksi päivä, yksi yö • mitään ei enää tapahdu • tuntuu kuin minut olisi keksitty tuntemasta jotain väärää ja kiellettyä • minä vain istuin puistossa, kadonnutta tunnetta etsimässä •

+ nämä tunnit tuntuvat niin luvattoman pitkiltä, ulkona voisi sataa lunta, kun ulos asti ei näe • minua pelottaa • lokakuun ilmissä kimmeltää ihmisen reumainen kyynel • lokakuu huutaa kipeästi ikkunan takaa, ihmiskunnan yksinäisyys sekoittuu omaan turhuuteeni, saaden luuni natisemaan • kuuletteko kuinka ne natisevat liitoksistaan • tunnen kuinka murskaantuneissa keuhkoissani väsynyt kala ui ympyrää, kilpaa elämän kanssa • elämä ei osaa jättää minua • elämällä on käsi loputonta runkkausta varten • voitte kutsua sitä millä nimellä tahansa • vaikka rakkaudeksi • minulle se on erehdys • ajatelkaa tätä yötä, pimeydessä ei ole ikkunoita • en näe laskea verkkojani •

+ minua turruttaa tämä ajatuksieni jähmeä sähkö • kuunnelkaa kuinka kuollut vesi virtaa alas taivailta myrskytulvan tavoin, saartaa massallaan tämän talon • vesi on aikaa, joka kovertaa reikää hautaholvini paasiin, pelkään että se murentuu käsiini • sisäänpäin käpertyneeseen maailmaani • hikeä ja tuskaa voi kuoria yltään, siitä voi tehdä suruharson ja sitten surra sitä kun ei näe enää eteensä hahhah • maailmanpyörä pyörii ja te siinä mukana • nyrkki ihmisen rinnassa sykkii, lihasmassa pyörien kohti kuoleman sydäntä • nuo ihmiset kaupungin levottomalla voileivällä • niillä on kiire • enkä voi ymmärtää kiirettä • ajatus kuolee • tämän näen kun seison huoneessani keskellä vilkkainta risteystä • kuulen kuinka avain käy lukkoon, joku tulee • avain ei ota sopiakseen • pannaan se sopimaan • häkkilinnut, linnut • minun armeijani oli vain joukko kasvottomia lapsia, kuolemastaan hourailevia unissakävelijöitä • rakkautta ei ole • tuli sammuu rinnasta yhtä varmasti kuin elämä jatkuu vielä vuosituhansienkin

kuluttua • kiusaten silloin uusia olentoja- • tukehtukaa aamukahviinne, samapa tuo- • koska rakkautta ei enää ole •

+ pyörteitä ajatuksissa, kasvoissa • vihan viima käy yli kasarmin vuoteitten • sammuneen toiveen, särkyneen pähkinän lailla vain makaan ja odotan • ei minun ruumiini taida tulla tämän rauhan keskelle • olen liian syyllinen omaan kurjuuteeni • kädet ojentuvat yöstä kuin naulakot, jättiläismäiset ongenkoukut tahtovat iskeytyä lävitseni • en riisu haarniskaani • ihmisen huuto, toisen, kolmannen • kasa kuivuneita hedelmiä • aamuherätys, aamutoimet • ollaan oman heikkoutemme vankeja • ihmiskunnan suurin pila silmien edessä • valmistautuminen hyppyyn • pois, pois • vuoteet kahisevat • tyhjät täydet vuoteet • armottomasti jään häviölle taistelussa ihmisenkuoria vastaan • joku kävelee käytävällä • yöpäivystäjä tekee kierrostaan • en saa unta • jalkani puutuvat rynnäkkökivääreiksi, käteni suunnattomiksi tykeiksi • minulla on pelokas erektio • onko rakkoni täynnä vai haluaisinko vain jutella • tykitän aikaa läpi tämän nöyryytetyn hyytelön, osun silloin tällöin omiin ajatuksiini- • mietin jo päivää kun pääsen pois • kääntyilen peiton alla • tuskallista tuntea itsensä näin voimattomana • näin vähissä ajatuksissa •

+ minun on nälkä • minne nälkä voisi kadota jos sitä ei saa tyydytettyä • minulla on peili • olen se joka tuijottaa siitä takaisin • sotilassairaalan käytävät ovat hiljaiset • koti kaukana • kun tuijottaa peiliin tarpeeksi kauan hämärän aikaan, saa oman kuvansa muuttumaan • kaikki liha kuoriutuu kasvoista, jättäen jäljelle vain luut • näky on pelottava, mutta yhä uudestaan tahdon siihen palata • se tuottaa outoa mielihyvää tai pahaa • voisin varastaa keittiöstä näkkileipää • olen varmasti alkanut jo kuivaa, aivokuoreni kerrostumat • minä saan rauhoittavia • heitän ne ulos ikkunasta tai huuhdon alas vessan pöntöstä • en anna istuttaa itseeni vieraita ajatuksia, enkä anna ajella tukkaani • saan vapautuksen tai lykkäyksen- • samapa tuo • olen jo muuttunut • vielä jokin aika sitten olin harmaa hiiri • nyt olen valkea • käyskentelen pitkin sairaalan käytäviä ja varastelen näkkileipää • minulta meni hermot • kevyen singon rakenne, selkä suorana

nyt • äiti äiti meistä tehdään miehiä, äiti äiti meistä tehdään miehiä • eilen meidät vietiin kaupunkiin, psykiatriseen keskussairaalaan kuusteluihin • armeijan sinisellä pakettiautolla, jonka ikkunoissa oli kalterit • yhteiskunnan suurimmat luopiot • minä ja kaksi muuta poikaa • iso hiljainen poika • tuijottelee ystävällisesti eteensä näkemättä mitään, ei puhu sanaakaan • aivan kuin eläisi eri maailmaa ja ei ymmärtäisi ja miksi ymmärtäisi • toinen pojista kävelee öisin unissaan ja hourailee sielunsa irtautuneen ruumiistaan, ei ole nukkunut kolmeen päivään ja kuitenkin nukkuu, tai leijailee ilmassa hämärän usvan kannattelemana • elävä kuollut •

+ toinen pojista lähti tänään • haettiin ambulanssilla • minne hänet vietiin, en tiedä • toivottavasti kotiin • se iso poika ei pääse vielä pois, ovatko ihmiset sokeita • kuulin toisilta pojilta, että hänen äitinsä tulisi noutamaan hänet, hyvä niin • toivottavasti se on totta • tämä paikka tuntuu jo karhealle hengittää • minäkin haluaisin jo kotiin • täällä sekoittuu totuus ja valhe • aika menettää merkityksensä • haluan pois •

+ kaupunki kuin kapselissa • läpikuultavan helmen sisässä • tunnistan ihmisen ponnistuksen ja tunnen kuinka se haraa vastaan • se ei halua tulla ulos • harteillani synnin taakka- • hieron poskeani vasten lasivillaa • elämä on nopea sarja suotuisia mahdollisuuksia paeta samohin jalanjälkiin, jotka eivät ole vielä umpeutuneet •

+ aamu täyttää huoneen... kuumemittaria työnnetään kainaloon täsmällisesti kello kuusi aamulla •

+ myöhemmin saan kuulla tulokset psykiatrilta • olen kuuraketti joka on sulautettu kokoon miljoonista tyhjistä sikanautapurkeista, enkä tulisi tietämään saati tuntemaan rakkaudesta enää edes yhden väreen vertaa • kolme vuotta lykkäystä • missä se rakkaus kulkee, mitkä ovat sen tuntomerkit..
tuli mieleeni muisto • vieras ihminen ajatteli minussa, kun olin vielä ihan pikkuinen • pieniä tuloksia, kuiskauksia • pelkäsin jo silloin tappaneeni •

Jarmo Perälä

Nuorison edustaja taidetoimikunnassa

Läänin taidetoimikunta?
Mikko Puska?

Taidetoimikunta edistää Vaasan läänin alueella mm. taiteen tuntemusta, taiteen harrastusta ja taiteellista työtä.

Mikko Puska on Seinäjoella toimivan KEMU-yhdistyksen toiminnanjohtaja, joka valittiin vuodenvaihteessa työnsä aloittaneen uuden taidetoimikunnan jäseneksi nuorisokulttuurin edustajana.

Jotta ammattitaiteilijat edistyisivät työssään, jotta taiteen kuluttajat, tavalliset ihmiset saisivat nauttia hyvästä taiteesta ja jotta eri taiteenalat pääsisivät osallisiksi yhteiskunnan taidemäärärahoista — lähinnä näistä syistä toimii jokaisessa läänissä taidetoimikunta.

Vaasan läänin taidetoimikunnan kokoonpano uudistui vuodenvaihteessa ja nyt tuoreita jäseniä "ajetaan sisään" läänin taidehallinnon ylimpään neuvostoon. Sisäänajettavien joukkoon kuuluu myös Mikko Puska, joka hoitelee käytännössä Vaasan läänin kehittyvän musiikin yhdistys r.y:n toiminnan pyörittämistä Seinäjoella. Mitä taidetoimikunnassa nuorisokulttuurin lippua kantava Puska ajattelee edustamastaan alueesta?

PIHALLA kysyi asiaa, kun Mikko kävi kuumeisia neuvotteluja seuraavan Provinssirockin ulkomaisista esiintyjistä.

Nuorisokulttuuri, mitä Sinä ymmärrät käsitteellä?

— Nuorisokulttuurissa musiikki lienee keskeisimmällä paikalla. Rock-kulttuuri on nuorison valtakulttuuria.

— Voisi sanoa, että rockmusiikki on nykypäivän kansanmusiikkia, joka laajenee kaiken aikaa laajojen piirien musiikiksi. Toki monet muut taiteen muodot ovat nuorisokulttuuria, mutta musiikki on tänä aikana korostuneesti esillä.

Mikä on nuorisokulttuurin tila nyt?

— Nuoret ovat passiivisia. Tämä on valitettavaa. Aktiivisimmillaan ollaan kai musiikkia luovissa piireissä, sillä musiikkia luodaan laajalla rintamalla itse. Se on hyvä asia.

— Laajemmin ottaen kotimainen musiikki voi oikein hyvin verrattuna esimerkiksi ulkomaiseen musiikkiin. Bändit laulavat suomeksi, suomalaista musiikkia kysytään enemmän kuin ulkomaista.

— Yhteiskunnallisten asioiden harrastus ja politiikka eivät liiemmin kiinnosta nuorisoa, mutta tästä ei pidä syyttää nuoria. Poliittisen aktiivisuuden lasku on muiden kuin nuorten ihmisten vika. Myös urheilun parissa toimivat pamput ovat mokanneet edustamansa alan aika pahasti. Kiinnostus perinteisiä urheilumuotoja kohtaan on laskenut ja uudet lajit, kuten tennis ja moottoriurheilu ovat ottaneet mm. yleisurheilun ja talvilajien paikan.

— Suomessa satsataan urheiluun älyttömän paljon kun vertailukohtana pidetään muuta kulttuuritoimintaa, joka osittain kituu tuen puutteessa.

Miten taidetoimikunta voi tukea nuorisokulttuuria?

— Taidetoimikunta voi selvittää ensinnäkin sen, mitä nuoriso nykyisin harrastaa, mikä sitä kiinnostaa. Tältä pohjalta olisi arvioitava, mitä alueita tukitoiminnassa olisi painotettava.

— Toki tutkimattakin tiedetään, että rockmusiikki tarvitsisi nykyistä enemmän mm. harjoitustiloja ja nuoret soittajat tarvitsisivat nykyistä laajempaa ohjausta ja koulutusta.

— Pitäisi kehittää keinoja, joilla nuoria voitaisiin lähestyä uusilla tavoilla. Pitää tietää, missä mennään ja mitä nuoret ajattelevat, mikä on heidän maailmansa, ja miksi se on sellainen kuin on.

— Teknologia kehittyy ja nuoret pitäisi saada käyttämään uusia juttuja luovasti. Videoiden aikana ei pitäisi pysähtyä kuluttamaan valmiita tuotteita vaan olisi saatava nuoret luomaan aktiivisesti uusilla välineillä.

Omassa työssäsi on Provinssirock '86 kevään suurin urakka. Miltä kesäkuun alussa pidettävä tapahtuma näyttää?

— Ei siitä pääse nyt mihinkään, että Suomen mittavin festivaali järjestetään Seinäjoen Törnävällä 7—8. 6. Aluetta on laajennettu aiemmasta tuplasti, TV-1 taltioi tapahtuman ja lähettää jopa suoran lähetyksen lauantai-illan myöhäisohjelmasta.

— Ulkomailta on tulossa tasokkaita yhtyeitä 4—5 ja paikalla on koko kotimainen kärki yhtään poikkeusta lukuunottamatta. Provinssirockin puitteet ja kustannukset kasvavat ja samalla ollaan tekemisessä suuren riskibisneksen kanssa.

Päällimmäiset ongelmat Provinssirockin järjestämisessä ja KEMU:n työssä yleensä?

— Seinäjoen kaupungin pitäisi tulla nykyistä innokkaammin mukaan järjestämään tätä jo kansainvälisestikin merkittävää nuorisotapahtumaa. Onhan kaupunki hankkinut uuden esiintymislavan, jota käytetään Provinssin nimekkäimpien esiintyjien estraadina. Siitä kiitos kaupungille, mutta kyllä lisäpanostusta kaivataan. Kaupunki ja liike-elämä saavat festivaalivieraista paljon tuloja. Niitä pitäisi ohjata kulttuuritoimintaan Provinssirockin suuntaan. Festivaalissahan on paljon sellaistakin ohjelmaa, jota ei taatusti näe tanssipaikoilla tai muilla Suomen festivaaleilla. On kokeilevaa teatteria ja musiikkia yms.

— Yhteiskunnan tuen epäsuhta konkretisoituu, kun muistaa, että Provinssirock maksaa tänä vuonna noin 1,5 miljoonaa markkaa ja kaupunki tarjoaa tapahtumalle tukea 65.000 markkaa. Lisäksi tulee vielä 35.000 markan tappiotakuu. Tavoitteena oli 200.000 markan suora tuki ja reipas materiaalinen tuki järjestelyihin, rakennelmiin ja muuhun vastaavaan.

Miksi Provinssirockia ei päättäjien neuvotteluissa oikein noteerata, vaikka Suomen nuoriso pitää sitä parhaana festivaalina?

— Se ihmetyttää. Kaupungin johdossa toivotaan toisaalta hartaasti, että kaupunkiin saataisiin joku väkeä vetävä kesätapahtuma. Nyt on tartuttu Tangomarkkinoihin.

— Kaupunki panostaa urheiluun. Sen ulkopuoliset asiat eivät johtoa innosta. Tämä tuli hyvin esille huvipaikkahankkeessa. Kemu on esittänyt vuosikausia kunnollisten nuorisotilojen rakentamista ilman ainuttakaan kaupungin kommenttia. Mutta kun eräs urheiluseura haluaisi kaupungin mukaan rakentamaan tanssipaikkahallin oman taloutensa pönkittämiseksi, niin jo innostutaan. Heti luvattiin rahaa ja virkamiehet alkoivat lyödä päitään yhteen asian edistämiseksi. Ydinkysymys on siinä, että kuka sattuu hakemaan kaupungilta tukea ja turvaa.

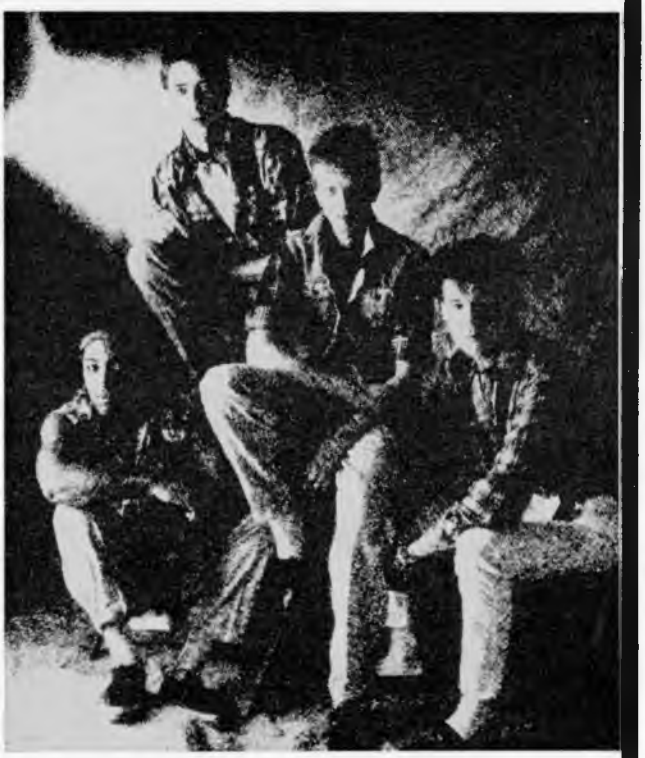

Kun PIHALLA haastatteli toiminnanjohtaja Mikko Puskaa, olivat linjat Lontooseen auki. Esillä oli skottibändi Big Countryn esiintyminen Seinäjoen Provinssirockissa. Mikään ei ole vielä varmaa, mutta Puska lupaa Provinssirockin esiintyjälistan lähes kokonaisuudessaan jo maaliskuun aikana.

Harraste terve verraton

1. kaksikymmentä kertaa ympäri
lapsuuden leikkikallion
kaksikymmentä kertaa ympäri
ensimmäisen pusupiilon
ja tupakkapuskan
ympäri kaksikymmentä kertaa
meneeköhän tämä varmasti päähän?

2. verenmaku suussa
ja vittu verillä
maalissa perillä valmentajan
mulkku totisena:
mikset syntynyt siiri rantasena

3. en minä tahallani
hiihtänyt sen käärmeen yli

4. sitä ihmettelee pupu
sitä pohtivat
ladunvarren kuusi ja
keväisen hangen kimallus
kenen kinnas

5. minä en halua hiihtää enää
vitut teidän haarakäynneillenne
minun perseeni ei
mahdu enää seuran haalareihin.

Anna

— läänintaiteilija Pertti Virtasen ajatelmia

Aika kipee tämä maailma on

Suomessa, ja miksei muuallakin, kunnioitetaan niin hirveesti kaiken maailman oppiarvoja, se on isommilla niin kuin pienimmilläkin pojilla, että tuntee omanarvontuntonsa paremmaksi kun OSAA ja osaamisen kriteeri on vain se, että on oppinut soittamaan. Mullakin meni vietävän kauan ennen kuin hyväksyin sen, että herra jumala mä olen tehnyt tosi hurjia juttuja. Ensimmäiset pari kolme vuotta kaikki narisi pelkästään sitä, että ei osaa soittaa ei osaa laulaa ei osaa. Kun ei osannut, ei osannut, mutta oli kauhee halu tehdä jotakin. Nyt ne sanoo, että on ollut uutta luova ja hyvin paljon vaikuttanut tähän suomalaiseen musiikkiin ja sanoituspolitiikkaan ja kaikkeen tämmöseen, nyt ne sen sanoo, mutta silloin kaikki huusi kuorossa, oo hiljaa, kun et osaa. Ja kyllä sitä samaa on ilmassa edelleen.

Ihmiset ei elä murrosikäänsä loppuun, tai ne ei saa elää ja siksi ne ei osaa arvostaa aitoja asioita.

Murrosikä sehän kuulostaakin jo siltä: murtumiselta ja murtautumiselta, semmoselta asialta, jossa ihminen oppii kaksi asiaa yhtä aikaa: Täysivertaiseksi yhteisön jäseneksi ja löytää totaalisen, ainutkertaisen oman yksilöllisyytensä, kuulostaa aika mielipuoliselta. Tulla samanlaiseksi kuin kaikki muut mutta tavallaan täysin erilaiseksi.

Ja niin kuin tiedätte hyvin, yksilöllisyys on hävinnyt melkein selkävoitolla, tavallaan siis jokainen ennakkoluuloisuudessaan, suojautumisessaan ja kyvyttömyydessään potee sitä, että ne ei ole löytänyt omaa yksilöllisyyttään.

Koska jos sen irtaantumisen, eroamisen ja kasvamisen kävis loppuun niin sen jälkeen pystyis itte oleen rehellinen tuomari ja arvostaan aitoja asioita, olkoon se sitten rockmusiikkia tai klassista musiikkia tai näytelmä tai elokuva tai ihmissuhde.

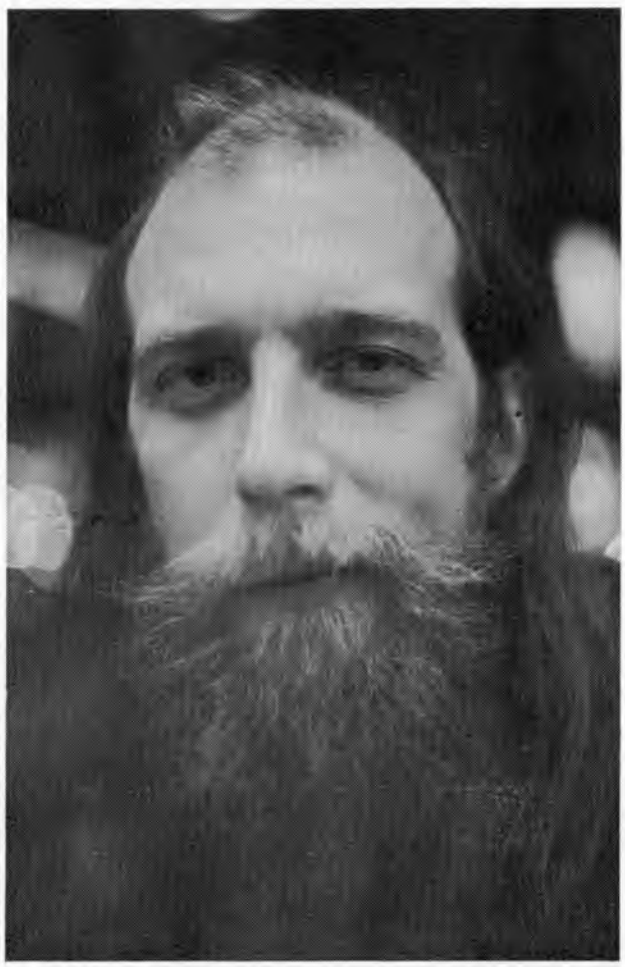

Mä olin kerran Vesaisten kulttuurikilpailuissa ja siellä oli eräs kahdeksan vuotias tyttö joka jännitti kauheesti, kun senpiti laulaa, ääni tärisi, kun se lauloi, tapa sinä Kauhavan ruma vallesmanni, niin minä nain sen komian lesken. Sille taputettiin ja se meni pois ja sitä linjaa mentiin. Mä olin siinä tuomaristossa ja vihjasin lastenmusiikin ja rockin kasvatukselliseen eli inhimillistävään tekijään eli semmoseen, että ihmiset vois samaistua siihen, mitä ne esittää. Että esimerkiksi kun laulaa jotakin rockbiisejä ja kertoo jutusta joka on symbolista ja todellista se juttu tulee syvältä, koska se on totta. Ja mikä kauheampaa kuin se, että 7-vuotias lapsi laulaa tommosta laulua, lauluunhan vois samaistua joku Mustasaaressa hoidossa oleva murhamies. Tää perinne on jotenkin saastuttanut ihmiset, eihän ne edes tajunnut mistä mä puhuin, ne oli ylpeitä kun se lauloi sen niin hyvin ja kun se on hieno laulu. En mä puuttunut ollenkaan siihen, vaan että ihminen oppis taas oleen aito ja samaistumaan asioihin, pitäis löytää sanoma itsestään ja tulla sitä kautta asioihin. Löytää se sanoma itsestään sitä kautta että on itse löytänyt sen.

Mä väitän jopa että ei tarvitse olla murhamies, mutta jos on päässyt pitkälle ja elänyt murrosikänsä loppuun, niin vois laulaa sen laulun niin, että se todella kolisis, niin että murhamieskin vapisis.

Mä väitän jopa niin, että ne tyypit jotka irtaantuu perinteestä, siis ero tulee ja ne pääsee siitä irti, mä väitän, että ne tyypit on niitä, jotka todella kunnioittaa ja tulee elävöittämään sen perinteen ja rakentaa perinteelle sellaista, että sen arvo tosiaan myös näkyy. Kun taas ne tyypit, jotka väkisin opetetaan perinteeseen, sanotaan, että se on näin ja näin, pidetään sen vankina, ne tavallaan vain koko ajan — kyllähän se perinne siinä ylläpitää — mutta ne ei niin kuin tee mitään, se muuttuu yhä seisovammaksi vedeksi ja kyllä siitä voi olla ylpeä ja läpä läpä, mutta ei se uudistu sillä tavalla.

Elämä menee nuotin vierestä

Rock on ylivoimaisesti tärkein asia nuorison yksilöllistymiselle. Rock on energiaa. Rock teatterissa tai maalaamisessa tai kirjoittamisessa, energia on se rock. Nykyäänhän sen näkee, että moni taiteenala saa rockista paljon vaikutteita, koska siellä on elävää intoa. Kyse on tietynlaisesta asenteesta tai energiasta, joka on näissä tyypeissä.

Jos soittaminen on tärkein juttu, te yritätte väittää mulle, että tämä yhteiskunta on täydellinen, mutta mä en usko siihen. Rock myöntää sen, että kaikki on yllättävän älyttömässä tilassa tällä hetkellä, ja että aika kipee tämä maailma on.

Ajatellaan nyt vaikka, että mä oon älyttömän rakastunut, mutta mulla on kaikkia estoja ja vielä työvelvollisuudet ja ehkä vielä vanha vaimokin ja jos mä nyt kerron laulussa tästä ja aloitan semmosella tuskalla, ja sitten Klaus Järvinen tulee ja sanoo, että siinä oli hyvin tuskaa ja sen semmoista, mutta tuo kitara... se pitäis soittaa niin kuin oikein. Mulle tulee semmoinen tunne, että se ei tiedä ollenkaan mitä mä oon edes tekemäs. Mun tilanteeni on niin kauhee siinä, että just sen takia sitä kitaraa pitää soittaa niin väärin, koska se koko tilanne on niin väärin, että menee nuotin vierestä, todella harmonia hajoaa. Ei se ole musiikkia niin kuin ihmiset luulee, vaan se on ilmaisukeino, kun on rummut ja soittimet ja ääni. Ei se saakutti tarkoita sitä, että kun joku vanhempi on keksinyt doo, ree, mii niin mun pitäis käyttää sitä ja sitten kun mä olen oppinut sen, mä voin laulaa vähän falskisti, sittenhän se on taidekeino.

Tämä maailmahan on epävireessä

Rockissa ja nuorisomusiikissa ei ole kysymys mistään musiikista. Se liittyy siihen hyvin paljon. Ja sitä on hyvä vihellellä, mutta ei se, ei se oo se juttu sinänsä.

Joskus kun mä puhun bändin kanssa ja vähitellen saan sanat kuuluun sieltä, ne saattaa olla hirveen nyreissään. IKÄÄNKUIN NIIDEN SANOJEN EI SAIS KUULUA SIELTÄ, ikään kuin se idea olis siinä, että ne tietää, että on hirveen hyvät sanat, mutta vasta jos todella kuuntelee ja todella keskittyy ne kuulee.

Mulla rooli on vaikea, kun pitäis koko ajan sanoa jotakin. Mulla on enemmänkin sellainen, että en mä sano niille mitään, kyllä ne tietää mitä pitää, elämä pitää huolen itsestään. Kyllä niillä sanottavaa on, niillä on tunteita ja ne kokee tosi rankkoja juttuja ei tartte sanoa muuta kuin pökköä pesään, vauhtia lisää tonne päin pääsee.

Kyllähän kakarat haluaa oppia, kaikki lapset haluaa oppia, mutta kaikki opettaminen on nykyään mennyt sellaiseksi, että koulu on ihan kauhee.

Kouluhan on älyttömän hyvä, kun se on tollanen, koska se luo todellista rockia, jos koulu olis toisenlainen ei tulis tällaista musiikkia kun on tullut, mutta kun kakarat on turhautunut siellä niin nyt ne heittää tosi kovaa juttua.

Luovuuden päästäminen irti, tää juttu, sehän tulee sieltä. Luovuuden vapauttaminen on yksinkertaisesti vain asenne kasvatettavaan. Yksinkertaisesti asenne. Ei kasvatettavaan vaan siihen joka siinä vieressä on, onko se sitten pieni tai iso. Se on asenne ja suhtautuminen siihen toiseen koko juttu. Ja se onkin niin hurjaa, että kun tajuaa asenteeksi, niin ei tartte kysyä pitäiskö tehdä näin vai näin, vaan se jolla oikea asenne on, joka löytää omaa itseään tässä jutussa, sen ei tarvi edes miettiä mitä tehdä, vaan se asenne ratkaisee, että se tietää sen jotenkin automaattisesti.

''POHJALAISEN ROCKIN AIKA''

Kassu Halonen:

Humppa-iskelmä on kuollut. Eläköön nuori Suomi-rokki!

Tältä pohjalta on Kassu Halonen lähtenyt uurastamaan Suomen tuoreimmassa levyfirmassa, Oy Flamingo Music Ab:ssä.

Kassulla on kiikarissa myös pohjalaisia bändejä, joista ensimmäinen, seinäjokelainen Krawatts tekee Flamingo-labelille tuota pikaa singlen ja myöhemmin lp-levyn.

Sinä iltana soittivat Seinäjoen rinkeliravintolassa mm. Claudia, Sorsakosken Topi ja Barza. Halosen Kassu oli tullut kuulostelemaan meininkiä. Huomisin pitäisi tutustua Krawatts-yhtyeen sointiin, biiseihin jne.

Kun baarissa juteltiin ennen Barzan levynjulkistamiskeikkaa, ei Halosen poika vielä tiennyt, että Krawatts yllättäisi aamulla valmiudellaan. Ei tiennyt sitäkään, että Krawatts ristittäisiin vuorokautta myöhemmin Megaksi.

Mutta paljon Halonen tiesi sinä perjantaina Suomi-rockin nykytilasta ja tulevaisuudesta.

Skädäm?

Kassu tuotti viime vuonna mm. Skädämin esikoissinglen ja uurasti hyvän matkaa lp:n kimpussa. Sitten yhteistyö tyssäsi, kun Flamingo-firma perustettiin ja tuli työpaikan vaihto.

— Mä tykkäsin ja tykkään vieläkin Skädämistä. Olisin mielelläni tehnyt sen lp:n, mutta se ei sopinut kuvioon. Ryhmässä on poweria, sanoi Halonen.

Kassu Halonen tunnetaan suomalaisen rytmimusiikin valkoisena neekerinä, joka pistää luomisvoimansa peliin täysillä laulaessaan, soittaessaan, sovittaessaan, säveltäessään, tuottaessaan.

Kaikenkaikkiaan Kaarlon uraan mahtuu koikkelehtimista Suomen lavoilla, studioissa, harjoituskämpillä, MTV:n live-rock-showssa ja monessa muussa. Nyt siitä on tullut virkamies.

— Flamingossa toimii kuusi henkilöä. Lisäkseni siinä ovat lähinnä Vexi Salmi ja Kisu Jernström. Se on jumalattoman pieni yksikkö. Tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman hyvää musiikkia hevistä sinfoniaan.

Täyttääkö se muka jonkinlaisen markkinaraon olemassaolevien levyfirmojen kentässä?

— Kyllä se täyttää. Monta juttua on suunnitteilla. Ei niistä voi vielä puhua, mutta aika näyttää, että kyllä tuotteille löytyy ostajakunta. Ulos on tullut vasta oikeastaan Carolan jazzahtava lp-levy. Valmistumaisillaan ovat Edu Kettusen ja Broadcastin Kim Lönnholmin omat älppärit. Listoillamme ovat myös Irwin ja Vesku.

''Valmista ja freshiä''

Krawatts on syy siihen, miksi Kassu Halonen istuksi Pesällä ja kuunteli illan ohjelmaa. Krawattsin pojilla ja Kassulla oli treffit Suikin studiolla aamukymmeneltä ja edessä oli todellinen työpalaveri. Kassu puhui perjantaina demokasetin pohjalta.

— Krawatts on tosi freshiä ja valmista kamaa. Se kuulostaa pirun hyvältä. Sillä on hyvät mahdollisuudet.

— Flamingossa teemme taatusti kaikkemme, että bändistä tulisi jotain suurempaa.

Edustaako Krawattsin laulupainotteinen, melodinen ja vahvatunnelmainen musiikki juuri sellaista ''rock-iskelmää'', jolla on menekkimahdollisuuksia?

— Krawatts sijoittuu jonnekin Eppujen ja Popedan välimaastoon. Bändi vastaa hyvin päivän vaatimuksia. Nimittäin kova rokki, katurock

ei ole enää niin kova sana kuin takavuosina. Joka tapauksessa uusi aalto teki hyvää monille muusikoille. Uskallettiin tehdä musiikkia ja nyt soittajat ja bändit ovat vasta alkaneet kypsyä ja tulosta näkyy. Punkin jälkeinen aika nostaa kypsiä bändejä.

Halonen oikaisee rehevän vartensa ja nojaa tuolillaan taaksepäin. Hän innostuu kehumaan suomalaisia uusia bändejä ylenpalttisesti.

— Koskaan aikaisemmin eivät uudet bändit ole lähettäneet levyfirmoihin niin valmista musiikkia kuin tänään. Pari-kolme vuotta sitten sadasta kasetista ehkä kaksi oli sellaista, että bändeistä olisi saanut treenaamalla ja muokkaamalla levykelpoisen kokoonpanon.

— Nyt pikkubändit lähettävät äänitteitä, joista osa on aivan valmista masterkamaa. Siitä vaan levy. Kaverit värkkäävät kotonaan jo uskomattoman valmista tavaraa. On menty kyllä hirveä loikka eteenpäin.

''Paskahuusit kasaan!''

Uusia bändejä löytyy. Kodeissa ja kellareissa tehdään valmista musiikkia kaseteille asti. Silti kansaa jaksavat kiinnostaa vain harvat nimibändit. Ensi kesästä veikataan lavoille katovuotta, kun Dingokin tuntuu jo kalutulta luulta. Ei hyvältä näytä. Vai?

— Tanssimestat ovat vähissä. Toisaalta aina on ollut muutamia nimibändejä, jotka hallitsevat markkinoita. Tilanteeseen voidaan kyllä vaikuttaa.

— Jos olisin 18-vuotias, niin en taatusti astuisi keskiverto-tanssipaikkaan. En ainakaan selvinpäin menisi sinne ''viihtymään''. Olen kiertänyt niitä mestoja niin paljon, että voin sanoa niiden olevan vain paskahuuseja, joissa ei yleensä toimi juuri mikään.

— Resepti on siis se, että paikat uusiksi. Koko suomalaisen iskelmän kuva on uudistumassa, nuorentumassa, joten humppaiskelmän aika on jo takanapäin. Kyllä meiltä löytyy bändejä ja solisteja, jotka vetävät tulevaisuudessakin kansaa, kun saadaan esiintymispuitteet kuntoon. Ei kansa lähde liikkeelle ''tulkaa nyt'' -käskystä, jos pitää mennä suin päin jonnekin latoon. Joku ruotsalainen kansanpuisto-systeemi voisi olla toimiva meilläkin.

Suomi-rockin tulevaisuuteen lienee pakko uskoa, kun Kaarlo vakuuttaa lataamalla pöytään vankkoja numeroita ja tietoja. Flamingossakin joudutaan sanomaan, että ''sori vaan, nyt ette mahdu firmaan, vaikka oottekin levylle valmis joukkue''.

— Ei siinä auta kuin ohjata jonnekin muualle levypomojen pakeille. Ei voi sanoa, että ventatkaa vuosi-pari.

Pohjanmaallakin on piilevää ytyä. Eivät Skädäm, Barza, Claudia, Krawatts ja Kolmas Nainen ole ainoita, joista kuullaan.

— Nythän niitä alkaa vasta tullakin täältä, Halonen sanoo.

Ja kun Barza on soittanut settinsä, kävelee Kassu rinkulan ympäri ja sanoo mennessään:

— Hyvä bändi.

TULI MEGA KRAWATTSISTA

Entinen Krawatts, nykyinen MEGA on esimerkki bändistä, jonka vuosien uurastus palkitaan vihdoinkin levytyssopimuksella ja kuulun tuottajan antamalla tuella.

Kassu Halonen pysähtyi Seinäjoen Cumuluksen portaissa ennen peilejä. Naps ja uusi nimi oli keksitty. ''MEGA'', sanoi Kassu ja se siitä tuli.

Krawatts-yhtye on saanut uuden nimen, jolla bändi esiintyy todennäköisesti myös MTV:n perinteisessä Kevään sävel-kilvassa. Tulossa on single tai pari ennen kesää. Niiden menestys ratkaisee paljon, ilmestyykö loppukesästä MEGA-lp.

MEGA koostuu soittajista, jotka ovat kolunneet monenmoisissa kokoonpanoissa. Laulusolisti Esko Takakamäki muistetaan mm. alkuperäisesti Firenze-yhtyeestä, jossa soittivat myös viime syksynä hajonneen Syyskuun kantavat voimat Jyrki Kortesniemi ja basisti Artsi.

MEGA:n kitaristi-laulaja on Jare Renko. Hän soitti aiemmin mm. Hard Rock Sallisessa sekä Palava Pensas-yhtyeessä.

Toinen kitaristi-laulaja Hani Lautamaja on pohjalaisen rockin kameleontti, joka on osallistunut lukemattomia kertoja Rock-bändien SM-skaboihin erityylisillä, enemmän tai vähemmän huumorimielessä kyhätyillä kokoonpanoilla. RETT Saapas voitti jopa Suomen mestaruuden uuden aallon sarjassa 70-luvun lopulla. Sen jälkeen Hani on soitellut mm. Sufragette Sisters- ja Heartbeat-yhtyeissä.

Mika (Nitro) Saari soittaa bassoa, kuten teki mm. myös Pakojänis-bändissä. MEGA:n rumpalina toimiii Harri Ala-Kojola.

Korallia, korallia

SM-voitosta huolimatta kokkolalainen Claudia seisoo esiintymislavalla tukevasti jalat maassa. Huuma ei hurahtanut poikien hattuun.

— SM-tittelillä ei pitkälle pötkitä. Sen varaan ei voi tulevaisuutta rakentaa, sanoo Claudian säveltäjä-sanoittaja Petri Möller (21).

Claudia nappasi SM-kultaa marraskuussa ja kisan jälkeen alkoi kiivas polemiikki koko kisan mielekkyydestä, tasosta ja tulevaisuudesta. Etelä-Pohjanmaalla esimerkiksi pidettiin verisenä vääryytenä sitä, ettei hyökkäävää energiaa tuottava ZARAB Kortesjärveltä päässyt finaaliin. ''Välikarsintojen paras ja 80-lukulaisin bändi pudotettiin jatkosta'', kommentoitiin tuomariston päätöstä.

— Joka tapauksessa nyt oli viimevuotista onnellisempi tilanne. Silloin kaikki SM-kisan parhaat bändit kehuttiin maasta taivaaseen ja kuitenkin vain Peer Günt on toiminut kunnolla. Nyt on helpompi lähteä rakentamaan tulevaisuutta musiikissa, sanoo Petri.

Claudia on täysammattilaisbändi, jossa Petrin lisäksi soittavat velipoika Mauritz Möller (20), basisti Jukka Asiala (22) ja rumpali Risto Määttälä (22).

Oksala äänitti

Vaikka Claudialle jäi kuukausia kestäneestä ja monivaiheisesta SM-kisasta huono maku suuhun, pyyhkii bändillä nyt kaikin puolin mukavasti. Keikkoja on kalenterissa kymmeniä ja kevätkausi on muutenkin täynnä säpinöitä. Kiintoisimpia tapahtumia on esikois-lp:n julkaiseminen.

— LP antaa kokonaiskuvan yhtyeestä. Single Korallia/Paha maa on lopulta aika rajoittunut kuva meistä, selostaa Petri, Claudian innokkain puhemies.

Viimeistään maaliskuun alussa ilmestyvä lp on saanut loppusilauksen aikamme ''supertuottajalta'', T.T. Oksalalta. Mikä olikaan ''Trevor'' Oksalan rooli lp:n tekovaiheessa?

— Lähinnä äänittäjä, sanoo Mauritz.

— Ei T.T. puuttunut sovituspuoleen ollenkaan. Lähinnä hän oli rohkaisija ja neuvoja. Se on bändistä kiinni, miten paljon tuottaja puuttuu lopputulokseen. Ellei yhtye tiedä, mihin se pyrkii, sanoo tuottaja sen, tietää Petri.

Kokkolalaisyhtye Claudia toimii ammattimaisesti ja tähtää paljon pitemmälle kuin SM-voiton tuomaan keikkasumaan.

— LP:llämme on säilynyt tietty hauraus, joka kuuluu musiikkiimme. Sitä ei ole pilattu millään megatuottamisella, lisää Mauritz.

Claudian pojat puhuvat mielellään siitä, ettei heidän edustamansa tyylisuunta istu suoraan mihinkään lokeroon. Kuitenkaan ei voi välttyä sijoittamasta Claudian ilmiasua suureen suomalaiseen popvirtaan, jossa on paljon enemmän taipuisia, iskelmällisiä ja kaikenkansan aineksia kuin vuosi — pari sitten.

Dingon jälkeen niin moni asia on muuttunut ja Claudiakin liittyy omalta osaltaan Dingonjälkeiseen aaltoon. Olisiko Claudialla ollut menestysmismahdollisuuksia esimerkiksi viisi vuotta sitten?

— Kyllä meistä olisi ainakin pieni piiri tykännyt. Se on selvää. Ehkä tämä ei olisi laajemmin kuitenkaan mennyt läpi, arvelevat soittajat.

Nyt Claudiassa on ajan kuvaa niin paljon, että se pystyy pistämään polvilleen esimerkiksi TV-2:n Hittimittarin suomenkielisen osaston. Suomen kansan keskuudesta koottu pienoisparlamentti valitsi Korallia-biisin Hittimittarin ylivoimaiseksi voittajaksi helmikuun alussa vuonna 1986.

PIHALLA
julkaisija:
Vaasan läänin taidetoimikunta
Vaasanpuistikko 17. 7. kerros
65100 Vaasa
toimitus:
Raija Nummijärvi (vast.)
Risto Vuorinen
Jorma Salovaara
Veltto ''Pertti'' Virtanen
painopaikka:
ILKKA OY, Seinäjoki, 1986

VIRKALÄHETYS